

UCHWAŁA Nr 71
Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
z dnia 26 marca 2021 roku

w sprawie ustalenia programu studiów kierunku nauki o rodzinie dla poziomu studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 11 oraz art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U.2021.478), na wniosek Dziekana Wydziału Teologii, pozytywnie zaopiniowany przez Radę Edukacyjną, Senat Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (zwany dalej „Senatem”) uchwala, co następuje:

§ 1

1. Senat ustala program studiów kierunku nauki o rodzinie dla poziomu studiów drugiego stopnia z 4 - semestralnym okresem nauki o profilu praktycznym, stanowiący **załączniki 1, 2 oraz 3a-3b.**
2. Program studiów, o którym mowa w ust. 1 obowiązuje od cyklu kształcenia 2021/2022.
3. Dziekan Wydziału Teologii dostosuje organizację procesu kształcenia do wymagań określonych w programie studiów, o którym mowa w ust. 1.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodniczący Senatu
Rektor
dr hab. Jerzy A. Przyborowski, prof. UWM

Efekty uczenia się dla kierunku nauki o rodzinie

- 1. Przyporządkowanie kierunku studiów do dziedzin/y nauki i dyscyplin/y naukowych/ej lub dyscyplin/y artystycznych/ej:** kierunek przyporządkowano do dziedziny nauk społecznych, dyscyplin naukowych: pedagogika (51%) oraz nauki socjologiczne (35%), dziedziny nauk teologicznych, dyscypliny naukowej: nauki teologiczne (14%), dyscyplina wiodąca: pedagogika.
- 2. Profil kształcenia:** praktyczny.
- 3. Poziom i czas trwania studiów/liczba punktów ECTS:** studia drugiego stopnia (4 semestry) / 120 ECTS.
- 4. Numer charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji – 7.**
- 5. Absolwent:** posiada pogłębioną wiedzę z obszarów, które są istotne dla rozpoznawania psychologicznych, pedagogicznych czy społecznych problemów związanych z funkcjonowaniem rodziny i życiem rodzinnym. Jest przygotowany do podejmowania i inicjowania działań wspierających, profilaktycznych, reintegrujących rodzinę oraz skutecznie rozwiązujących trudności, przed którymi stają współczesne rodziny. W zależności od zakresu kształcenia absolwent posiada kwalifikacje niezbędne do pracy w charakterze np. asystenta rodziny, doradcy i konsultanta w poradniach małżeńskich lub rodzinnych, a także mediatora rodzinnego lub specjalisty od diagnozowania i rozwiązywania konfliktów rodzinnych w różnych ośrodkach edukacyjno-wychowawczych oraz koordynatora pieczy zastępczej i reintegracji rodziny.
- 6. Tytuł zawodowy nadawany absolwentom:** magister.
- 7. Wymagania ogólne:** do uzyskania kwalifikacji drugiego stopnia wymagane jest osiągnięcie wszystkich poniższych efektów uczenia się.

Kod składnika opisu charakterystyki efektów uczenia się w dziedzinie nauk społecznych / dyscyplinach: pedagogika, nauki socjologiczne; w dziedzinie nauk teologicznych / dyscyplinie: nauki teologiczne	Opis charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się Polskiej Ramy Kwalifikacji	Symbol efektu kierunkowego	Treść efektu kierunkowego
WIEDZA: absolwent zna i rozumie			
S/PP_P7S_WG S/NSP_P7S_WG TL/NTP_P7S_WG	w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem	KP7_WG1	miejsce wiedzy o rodzinie w systemie nauk, w szczególności w naukach społecznych i naukach teologicznych
		KP7_WG2	metodykę wykonywania zadań, normy, procedury i dobre praktyki stosowane w pracy z rodzinami
		KP7_WG3	priorytety służące realizacji określonego zadania w zakresie wsparcia rodziny w poprawie jakości jej życia
		KP7_WG4	sposoby przeciwdziałania kryzysom w życiu rodziny
		KP7_WG5	zaawansowaną terminologię (polskojęzyczną i w wybranym nowożytnym języku obcym) używaną w wiedzy o rodzinie
		KP7_WG6	normy i reguły prawidłowego funkcjonowania rodziny
		KP7_WG7	metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, odpowiednie dla

			wiedzy o rodzinie, które w sposób rozszerzony pozwalają opisywać rodzinę i procesy w niej zachodzące oraz jej relacje z innymi strukturami społecznymi, ze szczególnym uwzględnieniem instytucji wspierających rodzinę
		KP7_WG8	poglądy na temat rodziny oraz jej relacji z innymi społecznościami, w tym historyczną ewolucję tych poglądów
		KP7_WG9	procesy zmian, które zachodzą w rodzinie, oraz ich elementy, przyczyny, przebieg, skalę i konsekwencje
		KP7_WG10	seksuologiczne, psychologiczne, pedagogiczne, społeczno-ekonomiczne, prawne i kulturowe aspekty życia rodzinnego
		KP7_WG11	więzi interpersonalne i rządzące nimi prawidłowości, ze szczególnym uwzględnieniem więzi w obrębie rodziny
		KP7_WG12	wiedzę o człowieku i jego rozwoju jako podmiocie konstytuującym rodzinę
S/PP_P7S_WK S/NSP_P7S_WK TL/NTP_P7S_WK	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	KP7_WK1	zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego
	ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	KP7_WK2	uwarunkowania i możliwości rozwoju indywidualnej kreatywności w rozwiązywaniu problemów związanych z życiem rodziny
	podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	KP7_WK3	rozszerzoną wiedzę o typowych rodzajach struktur i instytucji społecznych wspierających rodzinę

		KP7_WK4	cele, organizację i funkcjonowanie instytucji wspierających rodzinę
		KP7_WK5	wiedzę o strukturze rodziny i jej relacjach z innymi strukturami oraz instytucjami społecznymi
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi			
S/PP_P7S_UW S/NSP_P7S_UW TL/NTP_P7S_UW	<p>wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji – dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych – przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi <p>wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów</p> <p>formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi</p>	KP7_UW1	wykorzystywać zaawansowane źródła, techniki i narzędzia badawcze w zakresie wiedzy o rodzinie
		KP7_UW2	w zaawansowany sposób wykorzystywać wiedzę oraz własne i innych doświadczenie zawodowe z zakresu pracy z rodzinami
		KP7_UW3	argumentować, wykorzystując poglądy innych autorów oraz zebrane doświadczenie zawodowe w zakresie problematyki rodzinnej
		KP7_UW4	rozstrzygać dylematy związane z życiem rodzinnym
		KP7_UW5	oceniać przydatność określonych metod, procedur, dobrych praktyk do realizacji zadań i rozwiązywania problemów dotyczących rodziny
		KP7_UW6	interpretować zjawiska (kulturowe, społeczne, prawne, ekonomiczne) związane z życiem rodzinnym
		KP7_UW7	wykorzystywać wiedzę teoretyczną do szczegółowego opisu i praktycznego analizowania przyczyn i przebiegu procesów oraz zjawisk (kulturowych, społecznych, prawnych, gospodarczych) związanych z funkcjonowaniem rodziny

		KP7_UW8	oceniać jakość przedsięwzięć zmierzających do poprawy sytuacji rodziny
		KP7_UW9	prognozować praktyczne skutki konkretnych działań odnoszących się do życia rodzinnego, z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi właściwych wiedzy o rodzinie
		KP7_UW10	analizować proponowane rozwiązania konkretnych problemów w rodzinie pod kątem ich efektywnego i prawidłowego rozwiązania
		KP7_UW11	posługiwać się wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu rozwiązania konkretnego problemu z zakresu życia rodzinnego
		KP7_UW12	stosować prawidłowy sposób postępowania w zaawansowanym rozwiązywaniu problemów w rodzinie
S/PP_P7S_UK S/NSP_P7S_UK TL/NTP_P7S_UK	komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców	KP7_UK1	posługiwać się wybranym językiem obcym w zakresie wiedzy o rodzinie, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
	prować debatę		KP7_UK2
	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią		

			z nowoczesnych rozwiązań technologicznych
		KP7_UK3	wypowiadać się klarownie, spójnie i precyzyjnie w mowie i na piśmie na tematy związane z życiem rodzinnym, wykorzystując zaawansowane teorie oraz źródła
S/PP_P7S_UO S/NSP_P7S_UO TL/NTP_P7S_UO	kierować pracą zespołu	KP7_UO1	kierować przedsięwzięciami mającymi na celu poprawę jakości życia rodziny
	współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach	KP7_UO2	kierować projektami mającymi na celu korygowanie nieprawidłowych ludzkich zachowań i postaw na polu życia rodzinnego
S/PP_P7S_UU S/NSP_P7S_UU TL/NTP_P7S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	KP7_UU1	wyznaczać kierunki rozwoju osobistego i samokształcenia w zakresie wspierania rodziny oraz w wymiarze interdyscyplinarnym
		KP7_UU2	realizować wyznaczony kierunek rozwoju osobistego i samokształcenia w zakresie wspierania rodziny i w wymiarze interdyscyplinarnym
		KP7_UU3	ukierunkowywać innych do osobistego rozwoju w zakresie poszukiwania optymalnych rozwiązań problemów z obszaru życia rodzinnego
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do			
S/PP_P7S_KK S/NSP_P7S_KK TL/NTP_P7S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów	KP7_KK1	poszukiwania optymalnych rozwiązań i możliwości korygowania nieprawidłowych ludzkich zachowań i postaw na polu życia rodzinnego

	w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu	KP7_KK2	podjęcia krytycznego dialogu z innymi w celu poszukiwania efektywnego rozwiązania problemów z zakresu życia rodzinnego
S/PP_P7S_KO S/NSP_P7S_KO TL/NTP_P7S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego inicjowania działań na rzecz interesu publicznego myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	KP7_KO1	zaawansowanego rozwijania własnych umiejętności współdziałania w zespole profesjonalnie wspierającym rodzinę
		KP7_KO2	inicjowania pracy w zespole realizującym projekty prorodzinne, przyjmując w nim różne role m.in. organizatora, prowadzącego i animatora
		KP7_KO3	inicjowania w obszarze życia rodzinnego działań mających na celu dowartościowanie odmienności wynikających z ludzkiej natury
		KP7_KO4	samodzielnego realizowania powierzonych sobie zadań na rzecz pomocy rodzinie
S/PP_P7S_KR S/NSP_P7S_KR TL/NTP_P7S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: – rozwijania dorobku zawodu, – podtrzymywania etosu zawodu, – przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	KP7_KR1	inicjowania działań mających na celu kreację prorodzinnej kultury oraz pomnażanie dobra rodziny
		KP7_KR2	zachowywania otwartości na inne kultury, inicjując przy tym działania mające na celu promowanie chrześcijańskiego modelu rodziny

8. **Objaśnienie oznaczeń:**

**Objaśnienie oznaczeń kodu składnika opisu
w dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej**

S/PP_P7S	– charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk społecznych/dyscyplinie pedagogika dla studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym
S/NSP_P7S	– charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk społecznych/dyscyplinie nauki socjologiczne dla studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym
TL/NTP_P7S	– charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk teologicznych/dyscyplinie nauki teologiczne dla studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym

**Objaśnienia oznaczeń komponentów efektów uczenia się
wspólne dla opisu symbolu efektu uczenia się oraz kodu składnika opisu
w dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej**

W	– kategoria wiedzy, w tym:
G (po W)	– podkategoria <i>zakres i głębia</i> ,
K (po W)	– podkategoria <i>kontekst</i> ,
U	– kategoria umiejętności, w tym:
W (po U)	– podkategoria w zakresie <i>wykorzystanie wiedzy</i> ,
K (po U)	– podkategoria w zakresie <i>komunikowanie się</i> ,
O (po U)	– podkategoria w zakresie <i>organizacja pracy</i> ,
U (po U)	– podkategoria w zakresie <i>uczenie się</i> .
K (po podkreślniku)	– kategoria kompetencji społecznych, w tym:
K (po K po podkreślniku)	– podkategoria w zakresie <i>ocena</i> ,
O (po K po podkreślniku)	– podkategoria w zakresie <i>odpowiedzialność</i> ,
R (po K po podkreślniku)	– podkategoria w zakresie <i>rola zawodowa</i> .
01, 02, 03 i kolejne	– numer efektu uczenia się

Objaśnienia oznaczeń symbolu efektu kierunkowego

K (przed podkreślnikiem)	– kierunkowe efekty uczenia się
P (przed podkreślnikiem)	– profil praktyczny
7	– studia drugiego stopnia

Oznaczenia dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz artystycznych

Lp.	Dziedzina nauki/symbol kodu	Dyscyplina naukowa/artystyczna/symbol kodu
1	Dziedzina nauk humanistycznych/ H	1) archeologia/ A
		2) filozofia/ F
		3) historia/ H
		4) językoznawstwo/ J
		5) literaturoznawstwo/ L
		6) nauki o kulturze i religii/ KR
		7) nauki o sztuce/ NSz
2	Dziedzina nauk inżynierijsko-technicznych/ IT	1) architektura i urbanistyka/ AU
		2) automatyka, elektronika i elektrotechnika/ AE
		3) informatyka techniczna i telekomunikacja/ IT
		4) inżynieria biomedyczna/ IB
		5) inżynieria chemiczna/ IC
		6) inżynieria lądowa i transport/ IL
		7) inżynieria materiałowa/ IM

		8) inżynieria mechaniczna/ IMC
		9) inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka/ ISG
3	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu/ M	1) nauki farmaceutyczne/ NF
		2) nauki medyczne/ NM
		3) nauki o kulturze fizycznej/ NKF
		4) nauki o zdrowiu/ NZ
4	Dziedzina nauk rolniczych/ R	1) nauki leśne/ NL
		2) rolnictwo i ogrodnictwo/ RO
		3) technologia żywności i żywienia/ TZ
		4) weterynaria/ W
		5) zootechnika i rybactwo/ ZR
5	Dziedzina nauk społecznych/ S	1) ekonomia i finanse/ EF
		2) geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna/ GEP
		3) nauki o bezpieczeństwie/ NB
		4) nauki o komunikacji społecznej i mediach/ NKS
		5) nauki o polityce i administracji/ NPA
		6) nauki o zarządzaniu i jakości/ NZJ
		7) nauki prawne/ NP
		8) nauki socjologiczne/ NS
		9) pedagogika/ P
		10) prawo kanoniczne/ PK
		11) psychologia/ PS
6	Dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych/ XP	1) astronomia/ AS
		2) informatyka/ I
		3) matematyka/ MT
		4) nauki biologiczne/ NBL
		5) nauki chemiczne/ NC
		6) nauki fizyczne/ NF
		7) nauki o Ziemi i środowisku/ NZ
7	Dziedzina nauk teologicznych/ TL	1) nauki teologiczne/ NT
8	Dziedzina sztuki/ SZ	1) sztuki filmowe i teatralne/ SFT
		2) sztuki muzyczne/ SM
		3) sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki/ SP

TREŚCI KSZTAŁCENIA

Kierunek studiów: nauki o rodzinie

Poziom studiów: studia drugiego stopnia

Profil kształcenia: praktyczny

Forma studiów: stacjonarne

Wymiar kształcenia: 4 semestry

Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 120 punktów ECTS

Tytuł zawodowy nadawany absolwentom: magister

CHARAKTERYSTYKA TREŚCI KSZTAŁCENIA – GRUPY TREŚCI

I. WYMAGANIA OGÓLNE

I.1. Przedmiot z zakresu nauk humanistycznych lub nauk społecznych

Cel kształcenia: wprowadzenie poszerzonej wiedzy, terminologii i różnych koncepcji badawczych dotyczących omawianego tematu z zakresu nauk humanistycznych lub nauk społecznych.

Treści merytoryczne: przedmiot stanowi monograficzne i całościowe ujęcie wybranego zagadnienia z zakresu nauk humanistycznych lub nauk społecznych (do wyboru przedmioty z ogólnouczelnianej oferty: 1. Animacja kultury studenckiej; 2. Etyka i kultura języka; 3. Zakładanie własnego przedsiębiorstwa; 4. Źródła społeczeństwa obywatelskiego).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia, terminy i podstawowe założenia badawcze z omawianego zakresu wiedzy.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać poznaną wiedzę w różnych sytuacjach zawodowych oraz w formułowaniu i rozwiązywaniu problemów badawczych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): korzystania w życiu zawodowym i społecznym, a także we własnym rozwoju naukowym z różnych obszarów wiedzy.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

I.2. Specjalistyczne warsztaty językowe

Cel kształcenia: udoskonalenie umiejętności językowych w wybranym nowożytnym języku obcym związanych z problematyką życia rodzinnego, przydatnych w przyszłej karierze zawodowej; opanowanie praktycznego słownictwa i nauka korzystania z obcojęzycznych tekstów źródłowych w zakresie tematyki rodzinnej.

Treści merytoryczne: słownictwo wybranego nowożytnego języka obcego związane z rodziną; samodzielne korzystanie z obcojęzycznych źródeł literatury fachowej, wprowadzenie słownictwa specjalistycznego i struktur gramatycznych występujących w oficjalnych dokumentach odnoszących się do kwestii rodziny; przygotowanie do samodzielnego tłumaczeniu tekstów z zakresu problematyki rodzinnej z wybranego nowożytnego języka obcego na język polski i odwrotnie.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): słownictwo (w tym słownictwo specjalistyczne) w wybranym nowożytnym języku obcym z zakresu życia rodzinnego; struktury gramatyczne wybranego nowożytnego języka obcego występujące w oficjalnych dokumentach odnoszących się do życia rodzinnego.

Umiejętności (potrafi): samodzielnie tłumaczyć teksty z zakresu problematyki rodzinnej z wybranego nowożytnego języka obcego na język polski i odwrotnie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): rozwoju osobistego w zakresie praktycznej znajomości wybranego nowożytnego języka obcego.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

I.3. Technologie informacyjno-komunikacyjne w życiu rodziny

Cel kształcenia: pogłębienie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych związanych z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi w zakresie życia rodzinnego.

Treści merytoryczne: zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych w życiu rodziny – szanse, wyzwania, trudności i zagrożenia; przygotowywanie narzędzi informatycznych przydatnych w pracy z rodziną; zapoznanie z wybranymi platformami e-learningowymi.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): systemy informatyczne przydatne w pracy z rodziną.

Umiejętności (potrafi): właściwie dobierać i skutecznie wykorzystywać dostępne narzędzia informatyczne w pracy z rodziną.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): udzielenia podstawowej pomocy rodzinie dotkniętej uzależnieniem od technologii informacyjno-komunikacyjnych, w tym skierowanie jej do określonych specjalistów; podnoszenia własnych kompetencji w zakresie korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych w pracy zawodowej.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

II. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH

II.1. Antropologia filozoficzno-teologiczna

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawowymi koncepcjami antropologicznymi, a także antropologicznymi założeniami w różnych teoriach i koncepcjach humanistycznych i społecznych, w szczególności z chrześcijańskim rozumieniem człowieka i sensu ludzkiego życia.

Treści merytoryczne: przedmiot, nurty, cele i metody antropologii filozoficzno-teologicznej; źródła antropologii filozoficznej i teologicznej; geneza człowieka; struktura bytowa człowieka i sens jego egzystencji; człowiek i jego działanie; człowiek wobec dobra i zła moralnego; wolność i rozumność osoby ludzkiej; człowiek w relacji do drugiej osoby, świata i Boga; rozwój osobowy poprzez miłość i odpowiedzialność; człowiek w rodzinie, narodzie, społeczeństwie i kulturze.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe koncepcje antropologiczne; założenia antropologiczne w różnych teoriach i koncepcjach humanistycznych i społecznych.

Umiejętności (potrafi): dokonać krytycznej oceny wybranych koncepcji antropologicznych; zidentyfikować założenia w różnych teoriach i koncepcjach humanistycznych i społecznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): promowania w swoim środowisku chrześcijańskiego rozumienia człowieka i sensu ludzkiego życia.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

II.2. Bioetyka

Cel kształcenia: zapoznanie z wiedzą antropologiczną w bioetyce i dylematami moralnymi dotyczącymi ingerencji biomedycznych w życie i zdrowie człowieka; nabycie umiejętności rozpoznawania, analizowania i argumentowania w sprawach dylematów moralnych dotyczących ingerencji biomedycznych w ludzkie życie i zdrowie, w szczególności z uwzględnieniem chrześcijańskiego rozumienia człowieka i sensu ludzkiego życia.

Treści merytoryczne: istota i wartość życia; zagadnienia bioetyczne związane z początkiem i końcem życia – eksperymenty medyczne, ingerencje genetyczne, klonowanie człowieka, zapłodnienie in vitro, aborcja, samobójstwo, eutanazja, kara śmierci, poświęcenie życia; ingerencje medyczne ukierunkowane na podtrzymanie zdrowia i życia oraz w celach innych niż ratowanie życia i zdrowia; elementy ekologii.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę antropologiczną w bioetyce; dylematy moralne dotyczące ingerencji biomedycznych w życie i zdrowie człowieka.

Umiejętności (potrafi): wykorzystywać wiedzę antropologiczną w bioetyce; rozpoznawać, analizować i argumentować w sprawach dylematów moralnych dotyczących ingerencji biomedycznych w życie i zdrowie człowieka.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): promowania w swoim środowisku chrześcijańskiego rozumienia człowieka i sensu ludzkiego życia, w szczególności w związku z dylematami moralnymi dotyczącymi ingerencji biomedycznych w ludzkie życie i zdrowie.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

II.3. Logika i metodologia badań nad rodziną

Cel kształcenia: zapoznanie z wiedzą, a także nabycie umiejętności i wykształcenie kompetencji społecznych (w szczególności w odniesieniu do życia rodzinnego) związanych z problematyką wyrażania myśli i wykonywania czynności badawczych, wykorzystywania warsztatu badawczego, poprawności metodologicznej badań, organizowania i realizacji badań, konstruowania i stosowania narzędzi badawczych w zależności od potrzeb i celów, opracowywania materiału ilościowego i jakościowego oraz formułowania zaleceń praktycznych.

Treści merytoryczne: język jako narzędzie poznania i komunikacji; definiowanie, klasyfikacja i podział logiczny języka; logika klasyczna; różnorodność i jedność nauk – unifikacja a fragmentaryzacja, klasyfikacja nauk; cechy poznania naukowego; badania ilościowe i jakościowe; organizacja i etapy badań; metody badawcze; opracowanie i interpretacja wyników badań; metodologiczna specyfika badań nad małżeństwem i rodziną (system wiedzy o rodzinie); różnorodne podejścia metodologiczne badań nad rodziną; narzędzia, techniki, metody i procedury badań; strategie ilościowe i jakościowe; opracowywanie wyników badań; wnioskowanie i formułowanie wniosków.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę na temat wyrażania myśli i wykonywania czynności badawczych (w szczególności w odniesieniu do problematyki rodzinnej), wykorzystywania warsztatu badawczego, poprawności metodologicznej badań, organizowania i realizacji badań, konstruowania i stosowania narzędzi badawczych w zależności od potrzeb i celów, opracowywania materiału ilościowego i jakościowego oraz formułowania zaleceń praktycznych.

Umiejętności (potrafi): wyrażać myśli i wykonywać czynności badawcze (w szczególności w odniesieniu do problematyki rodzinnej); wykorzystywać warsztat badawczy; dokonać oceny poprawności metodologicznej badań; zorganizować i zrealizować badania; konstruować i stosować narzędzia badawcze w zależności od potrzeb i celów; opracowywać materiał ilościowy i jakościowy oraz formułować zalecenia praktyczne.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zachowania ostrożności i krytycyzmu w formułowaniu wniosków; otwartości na uzasadnioną krytykę ze strony innych postawionych przez siebie wniosków; rozwoju zawodowego i naukowego.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH

III.1. Analiza demograficzna

Cel kształcenia: zapoznanie z pojęciami, koncepcjami i teoriami z zakresu demografii; ukazanie istoty procesów społecznych i ekonomicznych w powiązaniu z obecną i przyszłą sytuacją demograficzną.

Treści merytoryczne: znaczenie procesów demograficznych w ujęciu historycznym; rozumienie pojęć i kategorii z zakresu demografii; rozumienie wybranych teorii wzrostu ludności; teoria przejścia demograficznego; źródła danych i wielowymiarowość badania procesów demograficznych; ruch naturalny i przestrzenny ludności; polityka ludnościowa a procesy reprodukcji ludności; dzietność, płodność, umieralność i śmiertelność; znaczenie migracji dla procesów ludnościowych; zmiany struktur demograficznych i społecznych w Polsce, w Europie i na świecie – przedstawienie krótko i długoterminowych skutków.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): strukturę ludności Polski według cech demograficznych; istotę procesów demograficznych, a także ich wpływ na stan i strukturę społeczeństwa.

Umiejętności (potrafi): ocenić sytuację demograficzną i główne prawidłowości zmian demograficznych w Polsce i na świecie na podstawie materiałów źródłowych i metod statystycznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): angażowania się w pracę w zespole i troski o dynamikę grupy.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.2. Bezpieczeństwo społeczne

Cel kształcenia: zapoznanie z teoretycznymi i praktycznymi aspektami bezpieczeństwa społecznego (definiowanie pojęcia, wybrane kwestie związane z polityką społeczną, zagrożenia dla bezpieczeństwa społecznego, rola państwa w utrzymaniu bezpieczeństwa społecznego); zapoznanie z głównymi współczesnymi problemami związanymi z bezpieczeństwem społecznym, w tym rolą i zadaniami administracji publicznej w Polsce w zakresie prowadzonej polityki społecznej oraz perspektywami poprawy bezpieczeństwa społecznego obywateli, w szczególności w odniesieniu do życia rodzinnego; nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych umożliwiających (w ramach pracy zawodowej) skuteczne niwelowanie głównych zagrożeń bezpieczeństwa społecznego takich, jak: przestępczość, patologie społeczne, bezrobocie, ubóstwo, bezdomność i migracje zarobkowe.

Treści merytoryczne: istota i zakres bezpieczeństwa społecznego; pojęcie bezpieczeństwa społecznego i jego uwarunkowania (kwestie społeczne a problemy społeczne, zakres bezpieczeństwa społecznego, uwarunkowania bezpieczeństwa społecznego i polityki społecznej, style i instrumenty polityki społecznej); uwarunkowania historyczne i aktualna polityka państwa w zakresie bezpieczeństwa

społecznego; polityka społeczna Polski (geneza i rozwój polityki społecznej, aktualne uwarunkowania polityki społecznej, wartości i zasady polityki społecznej); modele polityki społecznej (liberalny, motywacyjny, instytucjonalno-redystrybucyjny, europejskie standardy socjalne); zagrożenia dla bezpieczeństwa społecznego i społeczności lokalnych; polityka społeczna wobec bezrobocia; demografia a bezpieczeństwo społeczne; rola administracji publicznej w utrzymaniu bezpieczeństwa społecznego; krajowa polityka społeczna i środki na rzecz polityki regionalnej i lokalnej; zadania i funkcje ośrodków pomocy społecznej; pomoc społeczna i jej cele; rządowe i pozarządowe programy i inicjatywy na bezpieczeństwa społecznego; perspektywy poprawy bezpieczeństwa społecznego.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia bezpieczeństwo społeczne, bezpieczeństwo socjalne i polityka społeczna; determinanty bezpieczeństwa społecznego; funkcjonowanie mechanizmów polityki społecznej; rolę administracji rządowej i samorządowej w utrzymywaniu bezpieczeństwa społecznego; zagrożenia bezpieczeństwa społecznego.

Umiejętności (potrafi): podjąć działania w zakresie wspierania programów i inicjatyw na rzecz bezpieczeństwa społecznego i bezpieczeństwa społeczności lokalnych, w szczególności w odniesieniu do życia rodzinnego; analizować zagrożenia dla bezpieczeństwa społecznego, w szczególności w aspekcie życia rodzinnego; prognozować zagrożenia dla bezpieczeństwa społecznego, w szczególności w odniesieniu do funkcjonowania rodziny.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): odpowiedzialnego i profesjonalnego podjęcia w ramach pracy zawodowej działań na rzecz utrzymania lub poprawy bezpieczeństwa społecznego i bezpieczeństwa społeczności lokalnych, w szczególności w aspekcie życia rodzinnego.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.3. Doktryny polityczno-społeczne

Cel kształcenia: zapoznanie z najważniejszymi i najbardziej wpływowymi we współczesnym świecie doktrynami polityczno-społecznymi, ze szczególnym uwzględnieniem rozumienia w nich pojęcia rodziny, tzn. miejsca rodziny w społeczeństwie, jej zadań, praw itp.

Treści merytoryczne: doktryny polityczno-społeczne – wyjaśnienie pojęć, zakres przedmiotu; koncepcja umowy społecznej (J. Locke, T. Hobbes, J.J. Rousseau); liberalizm ekonomiczny (A. Smith); liberalizm (J. Bentham, J.St. Mill); konserwatyzm (E. Burke); komunizm (K. Marks); socjaldemokracja (E. Bernstein); nauczanie społeczne Kościoła (Leon XIII, Pius XI, Pius XII); totalitaryzmy – faszyzm, narodowy socjalizm; totalitaryzmy – bolszewizm; nauczanie społeczne Kościoła (Jan XXIII, Paweł VI, Jan Paweł II, Benedykt XVI, Franciszek); liberalizm społeczny, teoria sprawiedliwości społecznej, neoliberalizm, libertarianizm; doktryna państwa dobrobytu, socjaldemokracja po II wojnie światowej, nowa lewica; konserwatyzm w XX w.; współczesne tendencje w doktrynach polityczno-społecznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zagadnienia z zakresu myśli polityczno-społecznej i najważniejsze prądy ideologiczne i doktryny polityczno-społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem rozumienia w nich pojęcia rodziny.

Umiejętności (potrafi): wyszukiwać, selekcjonować i poprawnie wykorzystać informacje związane z określonymi doktrynami polityczno-społecznymi, stosując odpowiedni dobór źródeł i uwzględniając w szczególności problematykę życia rodzinnego; czytać ze zrozumieniem i analizować krytycznie teksty z obszaru problematyki doktryn polityczno-społecznych, w szczególności w kontekście rozumienia rodziny.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): ciągłego doksztalcania się w obszarze znajomości współczesnych doktryn polityczno-społecznych, w szczególności w zakresie ich wpływu na politykę społeczną w Polsce i na świecie.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.4. Ekonomia z elementami ekonomii rodziny

Cel kształcenia: zapoznanie z wiedzą z zakresu ekonomii gospodarstwa domowego i rodziny; nabycie umiejętności i ukształtowanie kompetencji społecznych związanych z funkcjonowaniem gospodarstwa domowego w zależności od aktualnych uwarunkowań ekonomicznych.

Treści merytoryczne: wprowadzenie do ekonomii i ekonomii rodziny – ewolucja poglądów ekonomicznych (starożytność, cesarstwo rzymskie, merkantylizm, fizjokratyzm, ekonomia klasyczna, keynesizm); gospodarstwo domowe w systemie gospodarki rynkowej (gospodarka rynkowa, obieg okrężny w gospodarce, keynesowska funkcja konsumpcji i oszczędności, równowaga w gospodarce,

stymulowanie popytu – efekt mnożnikowy); konsumpcja i jej zmiany (teoria Ando-Modiglianiego, dochód trwały i przejściowy, hipoteza trwałego dochodu Friedmana, długookresowa funkcja konsumpcji, wpływ zmian stopy procentowej na konsumpcję i oszczędności); gospodarstwo domowe a rodzina (definicja gospodarstwa domowego, rodzaje gospodarstw domowych, pozycje w gospodarstwie

domowym, cechy gospodarstwa domowego, funkcje gospodarstw domowych, budżet gospodarstwa domowego, prawo i krzywe Engla, efekt rygla, definicja rodziny, pozycje w rodzinie, rodzina nuklearna); teoria gospodarstwa domowego (potrzeby konsumenta, funkcja użyteczności, prawa Gossena, nadwyżka konsumenta, optimum konsumenta, efekt substytucyjny i dochodowy); nowa ekonomia rodziny – teoria Beckera; ekonomiczne teorie płodności (Leibenstein, Becker, Easterlin, Caldwell); teorie umieralności (Everitt, Preston); rynek pracy; polityka prorodzinna państwa; mikroanaliza rynku (popyt, podaż, równowaga rynkowa, ingerencja państwa – ceny minimalne i maksymalne); stymulowanie popytu w gospodarce (równowaga w gospodarce, efekt mnożnikowy, zmiany konsumpcji); konsekwencje polityki państwa (ekspansywna i restrykcyjna polityka fiskalna, deficyt budżetowy); konsekwencje polityki monetarnej banku centralnego (zmiany stóp procentowych, zmiany dostępności kredytów); teoria zachowania konsumenta (użyteczność całkowita i marginalna, optimum konsumenta).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę teoretyczną dotyczącą podstawowych pojęć, procesów, teorii itp. z dziedziny ekonomii, w szczególności ekonomii rodziny.

Umiejętności (potrafi): formułować wnioski dotyczące zasad zachowania się gospodarstw domowych i rodziny w gospodarce z uwzględnieniem określonych uwarunkowań ekonomicznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): ostrożności i krytycyzmu w wyrażaniu swojej opinii na temat procesów gospodarczych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.5. Etyczne aspekty polityki społecznej i ludnościowej

Cel kształcenia: zapoznanie z zakresem przedmiotowym, podmiotowym, narzędziami i etyczną analizą działań z zakresu polityki ludnościowej i społecznej w Polsce i na świecie.

Treści merytoryczne: polityka społeczna i ludnościowa (definicje, instrumenty, podmioty); etyczne dylematy polityki społecznej i ludnościowej; konferencje międzynarodowe i zalecenia dla polityki społecznej i ludnościowej; polityka społeczna i ludnościowa w Polsce i na przykładzie wybranych krajów; polityka rodzinna w Polsce i na świecie jako element polityki społecznej i ludnościowej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): definicje, instrumenty i podmioty związane z polityką społeczną i ludnościową prowadzoną w Polsce i na świecie; etyczne dylematy polityki społecznej i ludnościowej.

Umiejętności (potrafi): przeanalizować pod względem etycznym zagadnienia związane z polityką społeczną i ludnościową.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zaangażowania się na rzecz moralnej godziwości działań związanych z projektowaniem i wdrażaniem określonych elementów polityki społecznej i ludnościowej.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.6. Komunikacja interpersonalna w małżeństwie i rodzinie

Cel kształcenia: zapoznanie z uwarunkowaniami budowania wspólnoty małżeńskiej i rodzinnej; nabycie umiejętności i kompetencji społecznych ważnych w budowaniu relacji w małżeństwie i rodzinie.

Treści merytoryczne: uwarunkowania komunikacji w rodzinie (obraz siebie i samoocena, empatia i otwartość, specyfika odmienności płci w komunikowaniu się); mowa ciała; style komunikacji; kształtowanie prawidłowej komunikacji w małżeństwie i rodzinie.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): uwarunkowania komunikacji interpersonalnej oraz zasady warunkujące dobre porozumiewanie się i budowanie więzi w małżeństwie i rodzinie.

Umiejętności (potrafi): przeprowadzić prawidłowy dialog w ramach relacji małżeńskich i rodzinnych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): działania na rzecz wzrostu jakości relacji małżeńskich i rodzinnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.7. Małżeństwo i rodzina w tradycji judeochrześcijańskiej

Cel kształcenia: zapoznanie z rozumieniem małżeństwa i rodziny w tradycji judeochrześcijańskiej; nabycie umiejętności argumentowania na rzecz doniosłości chrześcijańskiego modelu małżeństwa i rodziny.

Treści merytoryczne: małżeństwo i rodzina u Izraelitów (małżeństwo w planach Boga, struktura rodziny, wybór żony, prawo małżeńskie, idea małżeństwa monogamicznego, dziecko w rodzinie izraelskiej, narodziny dziecka i pierwszy okres jego życia, sytuacja życiowa dzieci); Nowy Testament o małżeństwie i rodzinie (rozwój rozumienia małżeństwa i rodziny, nauka Jezusa o małżeństwie jako związku nierozzerwalnym, „nowość” nauczania Nowego Testamentu na temat małżeństwa i rodziny, sakramentalność związku małżeńskiego, mężczyzna i kobieta w rodzinie nowotestamentalnej, wartość dziecka, rodzina w nowotestamentalnych tablicach domowych, nauczanie św. Pawła o małżeństwie i rodzinie, czynny udział małżonków w życiu Kościoła, rodzina jako środowisko wychowawcze, miejsce rodziny w życiu społecznym, rodzina w służbie człowiekowi); literatura na temat małżeństwa i rodziny w chrześcijaństwie.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia małżeństwo i rodzina, a także ich specyfikę, w tradycji judeochrześcijańskiej.

Umiejętności (potrafi): argumentować na rzecz doniosłości chrześcijańskiego modelu małżeństwa i rodziny.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): promowania chrześcijańskiego modelu małżeństwa i rodziny w swoim środowisku.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.8. Odpowiedzialne rodzicielstwo

Cel kształcenia: zapoznanie z całościowym, interdyscyplinarnym spojrzeniem na odpowiedzialne rodzicielstwo na tle przemian kulturowych i wyzwań z nimi związanych; nabycie umiejętności związanych z odpowiedzialnym rodzicielstwem, a także ukształtowanie kompetencji społecznych istotnych z punktu widzenia promowania odpowiedzialnego rodzicielstwa w ramach pracy zawodowej.

Treści merytoryczne: zagadnienie rodzicielstwa wpisane w problematykę tzw. cywilizacji miłości i antycywilizacji; współczesny kontekst refleksji nad ludzkim rodzicielstwem; odpowiedzialne rodzicielstwo a współczesna tzw. rewolucja feministyczna, seksualna i kulturowa; odpowiedzialne rodzicielstwo a postmodernizm i tzw. nowa etyka globalna; kluczowe pojęcia tzw. globalnej rewolucji seksualnej i kulturowej; zagubienie podmiotowej tożsamości współczesnego człowieka; program kontroli urodzeń (Birth-control) jako działania antyrodzicielskie; choroby przenoszone drogą płciową; prawo i medycyna oraz wybrane organizacje i instytucje na rzecz kontroli urodzeń; płciowość i płodność w świetle personalizmu chrześcijańskiego – powrót do pierwotnego planu Stwórcy; specyfika ludzkiej płciowości; rozwój psychoseksualny; integracja seksualna; istota i kryteria odpowiedzialnego rodzicielstwa; odpowiedzialne rodzicielstwo a naturalne planowanie rodziny i metody rozpoznawania płodności; wychowanie do rodzicielstwa.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę na temat filozoficznych, społeczno-kulturowych, biomedycznych i prawnych podstaw oraz uwarunkowań rodzicielstwa oraz podejmowanych działań pro lub antyrodzicielskich; wiedzę na temat personalistycznej koncepcji człowieka i jego zadań rodzicielskich; wybrane modele zachowań prozdrowotnych oraz prokreacyjnych podejmowanych przez człowieka; zasady i normy etyczne odnoszące się do ludzkiego rodzicielstwa oraz ochrony życia ludzkiego.

Umiejętności (potrafi): oceniać znaczenie wpływu czynników kulturowych na życie małżeńsko-rodzinne; argumentować na rzecz kształtowania prawidłowych postaw wobec rodzicielstwa i życia człowieka; stosować normy etyczne w poszukiwaniu i stosowaniu rozwiązań konkretnych problemów małżeńskich i rodzicielskich związanych z prokreacją i wychowaniem potomstwa.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): ciągłego dokształcania się i doskonalenia kompetencji w zakresie znajomości kwestii związanych z przekazywaniem i ochroną życia ludzkiego; etycznego i profesjonalnego poszukiwania optymalnych rozwiązań problemów związanych z rodzicielstwem; promowania chrześcijańskiego (katolickiego) modelu odpowiedzialnego rodzicielstwa.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.9. Poradnictwo i terapia małżeńsko-rodzinna

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawowymi sposobami poradnictwa i formami terapii, w szczególności w odniesieniu do małżeństwa i rodziny; nabycie podstawowych umiejętności i kompetencji właściwych dla doradców i terapeutów małżeńsko-rodzinnych.

Treści merytoryczne: podejścia w poradnictwie i psychoterapii; modele poradnictwa terapeutycznego; terapia rodzinna i systemowa; umiejętności i praktyka kliniczna; rozwój osobisty; klasyfikacja i konceptualizacja problemów; struktura i dynamika procesu pomagania; wybrane rodzaje problemów rodzinnych i małżeńskich oraz ich rozwiązywanie (poradnictwo i terapia); szkolenie i superwizja; dylematy etyczne pomagania – konflikt wartości; zagrożenia i przykłady sytuacji trudnych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe sposoby poradnictwa i terapii, w szczególności w odniesieniu do trudności w życiu małżeńsko-rodzinnym.

Umiejętności (potrafi): obserwować, diagnozować i racjonalnie oceniać trudne sytuacje małżeńskie i rodzinne pod kątem możliwości ich uzdrowienia; wykorzystać wiedzę nabytą w toku studiów w celu udzielenia małżeństwu i rodzinie znajdującym się w trudnej sytuacji niezbędnych porad lub podjęcia się pierwszych praktycznych działań zmierzających do jej uzdrowienia.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zachowania się w sposób profesjonalny i odpowiedzialny w obliczu trudnych sytuacji małżeństwa i rodziny; współpracy z innymi specjalistami i różnymi instytucjami w zakresie pomocy małżeństwu i rodzinie.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.10. Psychologia

Cel kształcenia: zapoznanie z teoriami oraz zaawansowaną metodologią i terminologią z zakresu psychologii, w szczególności w kontekście życia rodzinnego; nabycie umiejętności i wykształcenie kompetencji społecznych istotnych z punktu widzenia psychologicznego wsparcia rodziny i jej poszczególnych członków w poprawie jakości ich życia.

Treści merytoryczne: biologiczne podstawy ludzkiego zachowania; procesy uczenia się i rozwiązywania problemów; emocjonalno-motywacyjne procesy regulacji ludzkiego zachowania, w szczególności w aspekcie relacji rodzinnych; frustracja i konflikty wewnętrzne, w szczególności z uwzględnieniem problematyki rodzinnej; osobowość, jej składowe i proces kształtowania (z uwzględnieniem życia rodzinnego); kryteria dojrzałej osobowości, w szczególności w kontekście życia rodzinnego; kryzysy psychologiczne, w szczególności w związku z życiem rodzinnym; narzędzia diagnostyczne (testy, kwestionariusze wywiadu, ankiety); cechy typów osobowości na wybranych przykładach osób; praktyczne sposoby pracy w kształtowaniu charakteru, również w kontekście życia w rodzinie; analiza źródeł oraz uwarunkowań trudności w funkcjonowaniu osobowym i rodzinnym.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): teorie oraz zaawansowaną metodologię i terminologię z zakresu psychologii, w szczególności w kontekście życia rodzinnego.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać posiadaną wiedzę oraz zaawansowane metody i narzędzia właściwe psychologii; analizować, prognozować i modelować złożone procesy psychologiczne, w szczególności w powiązaniu z życiem rodzinnym, a także ich praktyczne skutki.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny odbieranych treści z zakresu kwestii psychologicznych, w szczególności związanych z życiem rodzinnym; uznawania znaczenia wiedzy psychologicznej w rozwiązywaniu rodzinnych problemów poznawczych i praktycznych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.11. Rodzina w wymiarze historycznym

Cel kształcenia: zapoznanie z ewolucją rodziny jako podstawową instytucją społeczną od starożytności do czasów współczesnych.

Treści merytoryczne: ewolucja rozumienia rodziny i jej roli w społeczeństwie od starożytności do współczesności; rola dziecka w rodzinie na przestrzeni wieków; wpływ nurtów filozoficznych, kultury i religii na życie rodzin w poszczególnych epokach.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): historyczną ewolucję rodziny, jej struktury, zadań i funkcji od starożytności do współczesności.

Umiejętności (potrafi): analizować oraz interpretować zjawiska i procesy zachodzące w życiu rodzin na przestrzeni wieków.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): angażowania się w swoim środowisku w działania promujące kulturę prorodzinną.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.12. Seksualność człowieka

Cel kształcenia: zapoznanie z przebiegiem rozwoju psychoseksualnego człowieka i kwestiami z tym związanymi; nabycie umiejętności i ukształtowanie kompetencji społecznych istotnych z punktu widzenia profilaktyki zdrowia seksualnego, zwłaszcza unikania zachowań ryzykownych i chorób przenoszonych drogą płciową oraz w kontekście katolickiej etyki seksualnej.

Treści merytoryczne: historia seksualności; seksuologia jako wiedza interdyscyplinarna – cele, metodologia i podstawy teoretyczne; pojęcia i definicje (m.in. erotyka, erotyzm, bodźce i zachowania seksualne, popęd płciowy, libido, orientacja seksualna, ars amandi); podstawy katolickiej etyki seksualnej; struktura seksu i erotyzmu w aspekcie biologicznym, kulturowym i osobowym; płcie i sposoby ich opisu; zachowania związane z płcią, w tym prokreacja; rozwój psychoseksualny – fazy, zaburzenia, metody badania; ewolucja zachowań seksualnych i miłości; atrakcyjność seksualna mężczyzn i kobiet – charakterystyka, mechanizmy ewolucji; seks typowy i nietypowy, kryteria podziału; parafilie; rodzaje norm seksualnych i sposoby ich określania; zaburzenia seksualne (dysfunkcje) – przykłady, charakterystyka, możliwości leczenia; metody antykoncepcji; edukacja seksualna i profilaktyka zdrowia seksualnego – kształtowanie postaw i wyborów; choroby przenoszone drogą płciową.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): przebieg rozwoju psychoseksualnego człowieka i kwestie z tym związane; podstawy katolickiego rozumienia seksualności człowieka.

Umiejętności (potrafi): ocenić możliwości, wyzwania, trudności i zagrożenia, a także podjąć określone działania związane z profilaktyką zdrowia seksualnego, zwłaszcza odnośnie do zachowań ryzykownych i chorób przenoszonych drogą płciową oraz z uwzględnieniem wskazań katolickiej etyki seksualnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): angażowania się w promocję zdrowia seksualnego, z uwzględnieniem katolickiej etyki seksualnej.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.13. Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 1

Cel kształcenia: przygotowanie do krytycznej analizy tekstów z zakresu wiedzy o rodzinie oraz zapoznanie z warsztatem pracy wymaganym przy pisaniu pracy dyplomowej; dokonanie wyboru tematu pracy.

Treści merytoryczne: portfolio dyplomanta; ochrona własności prawa autorskiego oraz przestrzeganie norm etycznych; zarządzanie czasem; zasady edytowania tekstów naukowych i sposoby cytowania piśmiennictwa; analiza metodyki badań na przykładzie wybranych publikacji z zakresu wiedzy o rodzinie; wybór tematu pracy dyplomowej; inne zagadnienia w zależności od problematyki realizowanej na seminarium.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności prawa autorskiego oraz norm etycznych; terminologię, teorie i metodologię z zakresu wiedzy o rodzinie.

Umiejętności (potrafi): wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z zakresu wiedzy o rodzinie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy z zakresu wiedzy o rodzinie; weryfikowania informacji i ich źródeł oraz krytycznej oceny odbieranych treści.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III.14. Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 2

Cel kształcenia: przygotowanie do krytycznej analizy tekstów oraz doskonalenie warsztatu pracy wymaganego przy pisaniu pracy dyplomowej; pogłębienie kompetencji w zakresie wybranego zagadnienia z obszaru wiedzy o rodzinie; ustalenie planu i zawartości (treści) pracy; zgromadzenie literatury prymarnej i sekundarnej z zakresu wybranego zagadnienia.

Treści merytoryczne: struktura i plan pracy dyplomowej; dobór literatury prymarnej i sekundarnej z zakresu wybranego zagadnienia; zawartość (treść) poszczególnych rozdziałów pracy dyplomowej; przygotowanie konspektu pracy dyplomowej na podstawie własnych wyników i studiów literaturowych; referowanie przez studentów wybranych zagadnień.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię, teorię i metodologię z zakresu problematyki realizowanej w pracy dyplomowej; formalne i merytoryczne kryteria, jakie powinna spełniać praca magisterska; potrzebę badań i działań o charakterze interdyscyplinarnym.

Umiejętności (potrafi): analizować, oceniać selekcjonować i użytkować informacje z różnych zasobów bibliograficznych; samodzielnie poszerzać swoje umiejętności badawcze poprzez analizę literatury przedmiotu; analizować i interpretować zjawiska omawiane w ramach pracy dyplomowej w celu określenia ich znaczeń.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy z zakresu zagadnienia analizowanego w pracy dyplomowej oraz umiejętności niezbędnych do realizacji projektu badawczego; weryfikowania informacji i ich źródeł oraz krytycznej oceny odbieranych treści.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III.15. Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 3

Cel kształcenia: przygotowanie do krytycznej analizy tekstów oraz doskonalenie warsztatu pracy wymaganego przy pisaniu pracy dyplomowej; pogłębienie kompetencji w zakresie wybranego zagadnienia z obszaru wiedzy o rodzinie i rozwinięcie kompetencji zdobytych podczas studiów poprzez ich stosowanie w redagowaniu pracy dyplomowej; ukończenie pierwszego rozdziału pracy.

Treści merytoryczne: analiza kwestii merytorycznych oraz językowych związanych z przygotowywanymi pracami; analizowanie i ewaluacja przygotowanych fragmentów pracy dyplomowej; referowanie przez studentów wybranych zagadnień.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię, teorię i metodologię z zakresu problematyki realizowanej w pracy dyplomowej; formalne i merytoryczne kryteria, jakie powinna spełniać praca magisterska; potrzebę badań i działań o charakterze interdyscyplinarnym.

Umiejętności (potrafi): analizować, oceniać selekcjonować i użytkować informacje z różnych zasobów bibliograficznych; samodzielnie poszerzać swoje umiejętności badawcze poprzez analizę literatury przedmiotu; analizować i interpretować zjawiska omawiane w ramach pracy dyplomowej w celu określenia ich znaczeń.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy z zakresu zagadnienia analizowanego w pracy dyplomowej oraz umiejętności niezbędnych do realizacji projektu badawczego; weryfikowania informacji i ich źródeł oraz krytycznej oceny odbieranych treści.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III.16. Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 4

Cel kształcenia: przygotowanie do krytycznej analizy tekstów oraz doskonalenie warsztatu pracy wymaganego przy pisaniu pracy dyplomowej; pogłębienie kompetencji w zakresie wybranego zagadnienia z obszaru wiedzy o rodzinie i rozwinięcie kompetencji zdobytych podczas studiów poprzez ich stosowanie w redagowaniu pracy dyplomowej; zrealizowanie projektu badawczego i ukończenie pracy dyplomowej.

Treści merytoryczne: analiza kwestii merytorycznych oraz językowych związanych z przygotowywanymi pracami; analizowanie i ewaluacja przygotowanych fragmentów pracy dyplomowej; referowanie przez studentów wybranych zagadnień; przygotowanie dyplomantów do egzaminu magisterskiego; regulamin i zasady zaliczania egzaminu.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię, teorię i metodologię z zakresu problematyki realizowanej w pracy dyplomowej; formalne i merytoryczne kryteria, jakie powinna spełniać praca magisterska; potrzebę badań i działań o charakterze interdyscyplinarnym.

Umiejętności (potrafi): analizować, oceniać selekcjonować i użytkować informacje z różnych zasobów bibliograficznych; samodzielnie poszerzać swoje umiejętności badawcze poprzez analizę literatury przedmiotu; analizować i interpretować zjawiska omawiane w ramach pracy dyplomowej w celu określenia ich znaczeń.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy z zakresu zagadnienia analizowanego w pracy dyplomowej oraz umiejętności niezbędnych do realizacji projektu badawczego; weryfikowania informacji i ich źródeł oraz krytycznej oceny odbieranych treści.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III.17. Translatorium

Cel kształcenia: doskonalenie umiejętności językowych w zakresie wybranego języka nowożytnego; zapoznanie się z zasadami translacji tekstów obcojęzycznych; zapoznanie się z oryginalnymi tekstami istotnymi dla wiedzy o rodzinie.

Treści merytoryczne: specyfika pracy translacyjnej; zapoznanie się z wybranymi fragmentami pism autorów istotnych dla wiedzy o rodzinie; dokonywanie przekładu tekstów na język polski; omawianie treści przetłumaczonych tekstów (przedmiot prowadzony w wybranym nowożytnym języku obcym: języku angielskim, języku hiszpańskim, języku niemieckim lub języku włoskim).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): specyfikę pracy translatorskiej.

Umiejętności (potrafi): dokonywać przekładów wybranych fragmentów dzieł z zakresu wiedzy o rodzinie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kształtowania postawy otwartej na ludzi innych języków i kultur.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III.18. Warsztaty z pracy asystenta rodziny

Cel kształcenia: zapoznanie z teoretycznymi podstawami i warsztatem pracy asystenta rodziny; nabycie umiejętności i ukształtowanie kompetencji społecznych kluczowych z punktu widzenia poszukiwania skutecznych rozwiązań trudnej sytuacji życiowej oraz kierowania zmianami postaw życiowych rodziny i jej poszczególnych członków, w tym rodzin z dziećmi zagrożonymi umieszczeniem w opiece zastępczej.

Treści merytoryczne: współczesne środowiska i instytucje wychowawczo-opiekuńcze; idea, cele, efekty i istota asystentury rodzinnej; cechy centralne asystenta rodziny; funkcje i zadania asystenta rodziny, kwalifikacje asystenta rodziny; sporządzanie oceny sytuacji rodziny, planu pracy z rodziną, aktualizacji planu pracy z rodziną oraz sprawozdania z pracy asystenta rodziny z rodziną; zastosowanie technik eksternalizacji; rozmowa, wywiad oraz pogłębiona analiza środowiska jako podstawowe narzędzia pracy asystenta rodziny.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): przemiany dokonujące się we współczesnych środowiskach i instytucjach wychowawczo-opiekuńczych; zasady współpracy z podmiotami wspomagającymi rodziny; wybrane zagadnienia z zakresu profilaktyki, mechanizmów uzależnienia i współzależnienia, przemocy i niedostosowania społecznego oraz niwelowania ich skutków.

Umiejętności (potrafi): zdiagnozować sytuację występowania przemocy i uzależnienia oraz zorganizować zaawansowaną pomoc osobom dotkniętym tymi problemami; zorganizować rodzinie i jej poszczególnym członkom zaawansowane formy pomocy we współpracy z instytucjami i specjalistami w zakresie poradnictwa, profilaktyki, resocjalizacji i readaptacji.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zaawansowanego realizowania różnorodnych programów profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z instytucjami i organizacjami pomagającymi rodzinie; tworzenia i panowania nad więziami międzyludzkimi; zaawansowanego i różnorodnego działania na rzecz poprawy jakości życia rodziny i jej poszczególnych członków.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV. GRUPA TREŚCI ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA

IV. 1. Grupa treści związanych z zakresem: mediacja rodzinna

IV.1.1. Dzieci w mediacjach

Cel kształcenia: zapoznanie z wiedzą na temat obecności dzieci w procesie mediacji rodzinnych; nabycie umiejętności i ukształtowanie kompetencji społecznych związanych z efektywnym włączaniem lub chronieniem dzieci przed obecnością w procesie mediacji rodzinnych.

Treści merytoryczne: dzieci w mediacjach – przegląd badań; korzyści z obecności dzieci w mediacjach rodzinnych; przeciwwskazania obecności dzieci w mediacjach rodzinnych; formy włączenia dzieci w proces mediacji rodzinnych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): kwestie (w szczególności korzyści, przeciwwskazania i formy włączenia) związane z obecnością dzieci w procesie mediacji rodzinnych.

Umiejętności (potrafi): w zależności od określonych okoliczności efektywnie włączyć lub ochronić dzieci przed obecnością w procesie mediacji rodzinnych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): odpowiedzialnej troski o ochronę dobra dzieci podczas procesu mediacji rodzinnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV.1.2. Etyka mediacji i negocjacji

Cel kształcenia: zaznajomienie z zagadnieniami etycznymi dotyczącymi prowadzenia mediacji i negocjacji.

Treści merytoryczne: główne koncepcje etyczne, ze szczególnym uwzględnieniem etyki katolickiej; normy moralne i wartości w ramach wybranych zawodowych kodeksów etycznych; mediacje i negocjacje jako sytuacje konkurencyjne; procedury mediacji i negocjacji; stosowane kryteria oceny efektywności prowadzonych mediacji i negocjacji; identyfikacja czynników wpływających na zachowania nieetyczne w procesie mediacji i negocjacji; dylematy moralne w pracy mediatora i negocjatora; dyskusja na temat społecznego przyzwolenia lub jego braku na nierespektowanie norm etycznych w procesie mediacji i negocjacji; ocena potencjalnych obszarów nieetycznych zachowań w mediacjach i negocjacjach.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia i zagadnienia z obszaru etyki mediacji i negocjacji; przyczyny powstawania dylematów etycznych w pracy mediatora i negocjatora.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać w praktyce wiedzę na temat wpływu określonych czynników na działania nieetyczne w procesie mediacji i negocjacji; skutecznie rozwiązać dylematy moralne w pracy mediatora i negocjatora, ze szczególnym uwzględnieniem wskazań etyki katolickiej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): promowania i respektowania postaw zgodnych z etyką katolicką w procesie mediacji i negocjacji.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV.1.3. Mediacja jako metoda rozwiązywania konfliktów rodzinnych

Cel kształcenia: zapoznanie z teorią oraz praktyką prowadzenia mediacji w konfliktach rodzinnych, ze szczególnym uwzględnieniem konfliktów rozwodowych oraz opiekuńczych; udoskonalenie warsztatu pracy mediatora w obszarze konfliktów rodzinnych, z uwzględnieniem symulacji realnych sytuacji spornych, studiów przypadków, ćwiczeń oraz pracy własnej uczestników.

Treści merytoryczne: wybrane przykłady konfliktów rodzinnych (studia przypadków), ze szczególnym uwzględnieniem konfliktów rozwodowych i opiekuńczych, a także konfliktów zakończonych pojednaniem się stron; specyfika rozwiązywania sporów rodzinnych z wykorzystaniem mediatora; sytuacje, w których można wykorzystać mediacje jako metodę rozwiązywania konfliktów rodzinnych; podstawy prawne mediacji rodzinnych; podstawowe zasady i etapy procesu mediacji rodzinnych (wysłuchanie stron i definiowanie kwestii spornej, analiza potrzeb i interesów, wypracowanie i wybór rozwiązań, praca nad porozumieniem), w tym sporządzanie odpowiedniej dokumentacji procesu mediacji; przewidywanie zdarzeń powodujących konflikt rodzinny i zarządzanie jego rozwojem w celu uniknięcia eskalacji w przyszłości; techniki kontroli poziomu emocji w mediacjach rodzinnych – przedstawienie metod analizowania czynników powodujących konflikt rodzinny oraz sposobów redukcji napięcia emocjonalnego spowodowanego konfliktem interesów członków rodziny; test podatności typu ludzkich osobowości na popadnięcie w konflikt z innymi; sposoby radzenia sobie z konfliktami w różnych sytuacjach rodzinnych; stosowanie podczas procesu mediacji technik redukujących napięcie w komunikacji.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie mediacji rodzinnych i związane z nim zagadnienia; najistotniejsze sposoby rozwiązywania konfliktów w życiu rodzinnym.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać techniki i metody wspomagające rozwiązywanie konfliktów rodzinnych przez mediację; zdiagnozować adekwatność danej sprawy do mediacji rodzinnej; określić ewentualne inne formy pomocy rodzinie potrzebne w danej sprawie konfliktowej; zastosować techniki pracy mediatora rodzinnego na poszczególnych etapach mediacji (wysłuchanie stron i definiowanie kwestii, analiza potrzeb i interesów, wypracowanie i wybór rozwiązań, praca nad porozumieniem), a także sporządzić odpowiednią dokumentację procesu mediacji.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): poszukiwania we współpracy ze stronami konstruktywnego rozwiązania danego sporu, z uwzględnieniem troski o zachowanie jedności rodziny oraz dobra dzieci.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV.1.4. Prawne aspekty mediacji i negocjacji

Cel kształcenia: zaznajomienie z podstawami prawnymi, obowiązującymi w Polsce, dotyczącymi prowadzenia negocjacji i mediacji, ze szczególnym uwzględnieniem mediacji rodzinnych.

Treści merytoryczne: prawne uregulowanie negocjacji i mediacji jako sposobu zawarcia umowy rozwiązującej spór, w szczególności w odniesieniu do życia rodzinnego; tajemnica negocjacji i mediacji i prawne konsekwencje jej naruszenia; ograniczenia negocjacji i mediacji wynikające z przepisów ogólnych prawa cywilnego; racjonalne i nieracjonalne decyzje negocjatorów i mediatorów w kwestii umów cywilnych; uwarunkowania i dynamika procesu negocjacji i mediacji; klauzule arbitrażowe i klauzule o negocjacjach i mediacji w umowach jako alternatywne sposoby zawierania umów lub rozwiązywania sporów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): przepisy dotyczące prowadzenia mediacji i negocjacji; podstawowe tryby rozwiązywania i rozstrzygania sporów w Polsce.

Umiejętności (potrafi): zastosować poznane przepisy prawne do właściwego przygotowania i przeprowadzania procesu mediacji i negocjacji, w szczególności mediacji rodzinnej; wybierać właściwe formy sporządzania dokumentacji w trakcie mediacji i negocjacji, w szczególności rodzinnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): promowania świadomości prawnej w swoim środowisku i przestrzegania przepisów prawa w trakcie pracy wykonywania zadań mediatora rodzinnego.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV.1.5. Warsztaty umiejętności mediacyjnych

Cel kształcenia: sprawdzenie, pogłębienie posiadanych i nabycie nowych umiejętności negocjacyjnych poprzez zajęcia praktyczne.

Treści merytoryczne: określenie poziomu umiejętności mediacyjnych; wykorzystywanie stylów i technik mediacyjnych w praktyce; siła argumentacji podczas mediacji; rozwiązywanie sytuacji konfliktowych poprzez mediacje; gry mediacyjne – symulacje.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): stosowane style i techniki mediacyjne.

Umiejętności (potrafi): zidentyfikować konflikt i wskazać rozwiązanie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): otwartości na argumenty; kreatywności w ramach pracy w zespole.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

IV. 2. Grupa treści związanych z zakresem: diagnostyka konfliktów i reintegracja rodziny

IV.2.1. Aksjologia życia rodzinnego

Cel kształcenia: zapoznanie z wiedzą na temat piramidy wartości związanych z życiem rodzinnym.

Treści merytoryczne: sposoby istnienia wartości; hierarchiczność wartości; przebieg aksjologicznego rozwoju człowieka; wartości w transmisji międzypokoleniowej; wartości w procesie wychowania; zasady wychowania do wartości; środowisko rodzinne; środowisko szkolne; grupy rówieśnicze; środki masowego przekazu; religijność w rodzinie; różnice wartości między pokoleniami; problemy wynikające z odmienności systemów wartości; przeszkody i trudności związane z różnicą wartości; system wartości i orientacja życiowa rodziców; sposoby skutecznej komunikacji i kształtowania postaw w oparciu o system wartości w rodzinie.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): znaczenie wartości w życiu rodzinnym i w procesie wychowania; przebieg procesu nabywania wartości w rodzinie; zagrożenia wynikające ze sporów o wartości.

Umiejętności (potrafi): przeanalizować rolę wartości w życiu rodzinnym i procesie wychowania dzieci; określić zalety i problemy wynikające z różnic wartości w różnych systemach wychowawczych; uzasadnić znaczenie wartości dla życia w rodzinie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wspierania rodziny w procesie przekazywania wartości.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV.2.2. Diagnoza środowiska rodzinnego

Cel kształcenia: poznanie struktury rodziny, a także przyczyn niepokojących stanów zagrażających harmonii rodzinnej.

Treści merytoryczne: podstawy teoretyczne i praktyczne diagnozy środowiska społecznego; diagnoza środowiska rodzinnego – ogólne ujęcia i zasady oraz strategie metodologiczne (całościowa i funkcjonalna, ujęcie systemowe); diagnoza zasobów rodziny; przykłady koncepcji ogólnej oceny jakości środowiska wychowawczego rodziny; pomiar wybranych cech wychowawczych rodziny; jakość rodzicielstwa – wybrane problemy diagnozy; problemy diagnozy zjawisk patologicznych w rodzinie (przemoc i zaniedbywanie dziecka).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): struktury społeczne i instytucjonalne, w jakich funkcjonuje rodzina.

Umiejętności (potrafi): przeprowadzić diagnozę środowiska rodzinnego; wskazać przyczyny dysfunkcjonalności w rodzinie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania wyzwań w zakresie przywracania harmonii w rodzinie, a w szczególności profesjonalnej pomocy rodzinom dysfunkcyjnym.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV.2.3. Konflikty w rodzinie – rozpoznawanie ich przyczyn i sposoby rozwiązywania

Cel kształcenia: zapoznanie z wiedzą na temat konfliktów w rodzinie, w szczególności z ich przyczynami oraz podstawowymi sposobami ich rozwiązywania; nabycie umiejętności oraz kompetencji społecznych istotnych z punktu widzenia możliwości wsparcia danej rodziny w rozwiązaniu przez nią określonego konfliktu, który ją dezintegruje.

Treści merytoryczne: ogólna wiedza o konflikcie (współczesne definicje konfliktu, poziomy konfliktu, przyczyny konfliktu (krąg konfliktu według Ch. Moore'a), destruktywny - konstruktywny przebieg konfliktu (cykl), zachowania ludzi w sytuacjach konfliktu (style radzenia sobie z konfliktami - postawy), pozytywne aspekty konfliktów, metody rozwiązywania konfliktów (negocjacje, mediacje)); dynamika i eskalacja konfliktu (czynniki powodujące eskalację konfliktu, zagrożenie poczucia tożsamości jako źródło konfliktu); rola psychologa w sytuacjach konfliktu wartości (konflikty wokół osobistego gustu, ideałów, stylu życia, wartości, wierzeń itp.); problem konfliktów wartości w szkole – tolerowanie tego co odmienne, współpraca między osobami reprezentującymi odmienne poglądy, kultury, religie; konflikty małżeńskie i rodzinne (pomoc doradcy rodzinnego w rozwiązywaniu konfliktów; metoda samopomocy w naprawie atmosfery rodzinnej; uczciwa kłótnia małżeńska); wprowadzenie do problematyki negocjacji (podstawy dobrego kontaktu i porozumiewania się, negocjacje nastawione na współpracę, podstawowe reguły negocjacyjne, etapy negocjacji nastawionych na współpracę); mediacje jako metoda rozwiązywania konfliktów rodzinnych (definicja, cele i zasady mediacji oraz zalety, mediacje w poradnictwie rodzinnym oraz w sprawach cywilnych (sądowych), przebieg mediacji (etapy).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): genezę i przyczyny konfliktów w rodzinie; sposoby rozwiązywania konfliktów w rodzinie.

Umiejętności (potrafi): ustalić przyczyny, a także wagę konfliktów i napięć, jakie występują w danej rodzinie; zastosować odpowiednie metody dostosowane do konkretnych sytuacji konfliktowych w rodzinie, mając na celu ich efektywne rozwiązanie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania wyzwań w zakresie profesjonalnej pomocy rodzinom zmagającym się z konfliktami i napięciami.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV.2.4. Piecza zastępcza – teoria i praktyka

Cel kształcenia: zapoznanie z funkcjonowaniem pieczy zastępczej oraz postępowaniem w celu reintegracji dziecka z rodziną biologiczną; zapoznanie z wymaganiami, zakresem obowiązków oraz zadaniami koordynatora pieczy zastępczej.

Treści merytoryczne: wprowadzenie – polityka społeczna wobec rodziny i dziecka (stan aktualny); rodzina i jej znaczenie; funkcjonowanie rodziny; wybrane formy wsparcia rodzin z dziećmi, w tym w zakresie opieki nad dzieckiem do lat trzech, w zakresie świadczeń rodzinnych i innych; organizacja pomocy i opieki w ramach aktualnego systemu wsparcia wobec rodziny dysfunkcyjnej i dziecka sierociego (zadania administracji publicznej, zasady finansowania opieki); rodzina z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i jej wspomaganie (asystentura rodzin, praca z rodziną dziecka przebywającego w placówce opiekuńczo-wychowawczej, reintegracja rodzin, placówki wsparcia dziennego, rodziny wspomagające); zagadnienie i uwarunkowania sieroctwa; charakterystyka dziecka sierociego, piecza zastępcza rodzinna (organizator pieczy, koordynator pieczy, rodzicielstwo zastępcze, rodzinne domy dziecka); piecza zastępcza instytucjonalna (placówki opiekuńczo-wychowawcze (socjalizacyjne, interwencyjne, specjalistyczno-terapeutyczne, rodzinne), regionalne placówki

opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne); indywidualne plany pracy w warunkach pieczy zastępczej instytucjonalnej; wybrane metody, techniki i narzędzia; usamodzielnianie wychowanków instytucji pieczy zastępczej; postępowanie adopcyjne; piecza zastępcza a reintegracja z rodziną biologiczną; zadania i warsztat pracy koordynatora pieczy zastępczej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): szanse i wyzwania związane z instytucją pieczy zastępczej; wymagania, zakres obowiązków i zadania stawiane przed koordynatorem pieczy zastępczej.

Umiejętności (potrafi): współpracować z rodziną w celu umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej; efektywnie podjąć obowiązki koordynatora pieczy zastępczej; zorganizować skuteczną współpracę z określonymi podmiotami zaangażowanymi w proces umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): profesjonalnego pełnienia funkcji koordynatora pieczy zastępczej podejmowania inicjatyw w celu reintegracji dziecka z rodziną biologiczną.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV.2.5. Praca z rodziną dysfunkcyjną

Cel kształcenia: zapoznanie z teorią i praktyka pracy z rodziną dysfunkcyjną; nabycie umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do pracy z rodziną dysfunkcyjną.

Treści merytoryczne: rodzina dysfunkcyjna – jej dynamika oraz cechy charakterystyczne; sytuacja psychologiczna dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej; specyfika funkcjonowania rodziny z problemem alkoholowym; przemoc w rodzinie; bajka terapeutyczna jako metoda przepracowywania problemów emocjonalnych dziecka z rodziny dysfunkcyjnej; praca terapeutyczna z dzieckiem z rodziny dysfunkcyjnej; możliwości, zasady oraz sposoby pomocy rodzinie dysfunkcyjnej; socjoterapia rodziny dysfunkcyjnej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): uwarunkowania dysfunkcji rodziny; możliwości, zasady i sposoby pomocy rodzinie dysfunkcyjnej.

Umiejętności (potrafi): zidentyfikować przyczyny dysfunkcji rodziny; posługiwać się odpowiednimi sposobami pomocy rodzinie dysfunkcyjnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): samodzielnego organizowania działania w zakresie pomocy rodzinie dysfunkcyjnej.

Forma prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV.3. Przedmiot do wyboru 1

IV.3.1. Religia a sfera publiczna

Cel kształcenia: ukazanie natury religii, sfery publicznej i ich wzajemnych relacji.

Treści merytoryczne: koncepcja państwa; różne ujęcia religii; funkcje religii; współczesne przemiany religii; koncepcja sfer życia ludzkiego (prywatna, publiczna, polityczna); człowiek jako podmiot życia społecznego; człowiek jako uczestnik sfery publicznej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zjawiska w sferze publicznej, zwłaszcza o charakterze religijnym.

Umiejętności (potrafi): przeanalizować podstawowe zjawiska w sferze publicznej, zwłaszcza o charakterze religijnym.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): konstruktywnego dialogu społecznego.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

IV.3.2. Teologia znaków czasu

Cel kształcenia: poznanie znaków czasu jako źródła teologii.

Treści merytoryczne: określenie znaków czasu (próba zdefiniowania, elementy strukturalne); typologia znaków czasu; rozpoznanie znaków czasu (zastosowanie pojęcia znaku, udział nauk humanistycznych, udział teologii); hermeneutyka teologiczna znaków czasu (podmiot interpretacji, sens teologiczny, znaki czasu a wiarygodność Kościoła).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): źródła teologii w postaci znaków czasu.

Umiejętności (potrafi): rozpoznać znaki czasu i wyjaśnić ich teologiczny sens.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): interpretowania wydarzeń historycznych w świetle Bożego Objawienia.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

IV.4. Przedmiot do wyboru 2

IV.4.1. Komunikacja międzykulturowa

Cel kształcenia: przekazanie podstawowej wiedzy o komunikacji międzykulturowej, jej funkcjonowaniu i znaczeniu w warunkach zróżnicowania społecznego i kulturowego; uzyskanie kompetencji komunikacyjnych potrzebnych do dialogu międzykulturowego.

Treści merytoryczne: zagadnienia wstępne; definicja komunikacji międzykulturowej; modele komunikacji; komunikacja przez język; komunikacja niewerbalna; upodobania kulinarne; edukacja międzykulturowa; dialog międzykulturowy

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): problem przekraczania barier kulturowych i czynniki wpływające na proces komunikacji społecznej.

Umiejętności (potrafi): analizować zachowania ludzkie w kategoriach uprzedzeń; ustalić kryteria dialogu międzykulturowego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): promowania dialogu między przedstawicielami różnych kultur.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

IV.4.2. Biblijna i współczesna wizja starości

Cel kształcenia: zapoznanie się z wiedzą i uwrażliwienie na problematykę starzenia się ludzi w aspekcie kulturowym oraz przybliżenie tej problematyki w aspekcie zadań rozwojowych i możliwości człowieka starszego.

Treści merytoryczne: terminologia i tło biblijnej refleksji o starości; historyczno-kulturowe tło biblijnego orędzia o starości; wielkość i piękno starości; udręki sędziwego wieku; ubytek sprawności fizycznej (pogarszanie się kondycji starszego człowieka); pogarszanie się predyspozycji umysłowej i zamykanie się we własnym świecie; paraneza biblijna ukierunkowana na podeszły wiek; starość jako wyzwanie; rola człowieka starszego w rodzinie i społeczeństwie; psychospołeczne uwarunkowania jakości życia osób starszych w rodzinach i domach opieki społecznych; aktywność społeczna ludzi starszych i jej uwarunkowania; Deklaracja Wiedeńska (1982) dotycząca problemów starszego pokolenia: niezależność ludzi starszych, uczestnictwo w życiu społecznym, opieka, samorealizacja i godność; regionalna strategia wdrażania międzynarodowego planu działań w sprawie starzenia się społeczeństw.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): problematykę związaną ze starzeniem się ludzi w aspekcie kulturowym.

Umiejętności (potrafi): przeanalizować i wyjaśnić możliwości człowieka starszego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wspierania osób starszych w ich rozwoju i godnym przeżywaniu przez nie starości.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

IV.5. Przedmiot do wyboru 3

IV.5.1. Przeciwdziałanie i ograniczanie agresji wśród dzieci i młodzieży

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawowymi zasadami przeciwdziałania i ograniczania agresji wśród dzieci i młodzieży.

Treści merytoryczne: wielość ujęć i rozmiar zjawiska agresja, agresja jako instynkt, agresja jako reakcja na frustrację, agresja jako nabyty popęd, agresja jako nawyk, złożone postacie agresji; zachowanie agresywne u dzieci i młodzieży; potrzeby psychiczne dzieci i młodzieży; kary i nagrody w wychowaniu; wychowanie bez kar i nagród; agresja uczniowska; bezradność i agresja dorosłego wobec osoby nieletniej; atmosfera porozumienia w grupie; uczenie się rozumienia innych; porozumiewanie się nauczycieli, wychowawców i rodziców; szkolne porozumienie przeciw agresji; indywidualizacja i rozwijanie poczucia wspólnoty.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie agresji; wiedzę z zakresu profilaktyki i ograniczania agresji.

Umiejętności (potrafi): udzielić podstawowej pomocy ofiarom agresji; w podstawowy sposób przeciwdziałać i ograniczać agresję wśród dzieci i młodzieży.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zapobiegania zjawisku agresji wśród dzieci i młodzieży.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

IV.5.2. Pozytywne i negatywne skutki powszechności Internetu

Cel kształcenia: zapoznanie z wpływem Internetu na społeczeństwo; zdefiniowanie problemów związanych z korzystaniem z Internetu przez osoby w różnym wieku oraz wskazanie sposobów ich rozwiązania.

Treści merytoryczne: podstawowe informacje na temat powstania, funkcjonowania i rozwoju Internetu; problemy związane z korzystaniem z komputera i Internetu przez dzieci, młodzież, dorosłych, osoby w podeszłym wieku; społeczne skutki powszechności i rozwoju Internetu – pozytywy i negatywy; zjawisko MMO; wpływ Internetu na funkcjonowanie rodziny; Internet i wirtualna rzeczywistość - opis stanu obecnego oraz próba przewidzenia przyszłego rozwoju i jego skutków; praktyczne wykorzystanie powszechności Internetu; propozycje uniknięcia lub zminimalizowania zagrożeń związanych z Internetem; znajomość Internetu jako ważny składnik kompetencji społecznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zaburzenia i dysfunkcje wynikające z nieodpowiedniego korzystania z Internetu; zasady odpowiedniego korzystania z komputera i Internetu.

Umiejętności (potrafi): dyskutować na temat współczesnych problemów i konfliktów moralnych wynikających z powszechności Internetu.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): przewidywania skutków wynikających z korzystania z Internetu w określony sposób; odpowiedzialnego korzystania z zasobów Internetu.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

V. PRAKTYKA

V.1. Praktyka zawodowa 1

Cel kształcenia: weryfikacja wiedzy teoretycznej nabytej w toku studiów i powiązanie jej z praktyką profesjonalnego świadczenia pomocy rodzinie.

Treści merytoryczne: przepisy regulujące zasady pomocy społecznej i ich praktyczne zastosowanie w obszarze pomocy rodzinie; organizacja i struktura placówek wspierających rodzinę (m.in. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Miejskiego i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej); specyfika, wyzwania, trudności, zagrożenia i praktyka funkcjonowania instytucji wspierających rodzinę; diagnoza sytuacji i wsparcie konkretnego klienta (rodziny) danej instytucji świadczącej wsparcie rodzinie.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): w pogłębionym stopniu przemiany dokonujące się we współczesnych środowiskach i instytucjach wychowawczo-opiekuńczych oraz generowane przez nie (przemiany) szanse, wyzwania i zagrożenia dla jakości życia rodziny; w pogłębionym stopniu funkcjonowanie, zadania itp. instytucji wspierających rodzinę.

Umiejętności (potrafi): zdiagnozować sytuację konkretnej rodziny i skutecznie ją wesprzeć w ramach działalności określonej instytucji pomocy społecznej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): troski o dobro rodziny; współpracy z innymi specjalistami i różnymi instytucjami świadczącymi pomoc rodzinie.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

V.2. Praktyka zawodowa 2

Cel kształcenia: pogłębienie wiedzy uzyskanej w trakcie studiów i powiązanie jej z praktyką zawodową poprzez bezpośrednie poznanie specyfiki pracy mediatora sądowego; zapoznanie z zadaniami i sposobami funkcjonowania podmiotów, instytucji i organizacji działających w obszarze mediacji.

Treści merytoryczne: specyfika oraz zasady prowadzenia mediacji kierowanych przez sądy powszechne; struktura organizacyjna, zasady organizacji pracy, procedury, proces planowania pracy, kontrola i sposoby ewaluacji oraz dokumentowanie pracy mediatora w procesie mediacji kierowanym przez sądy powszechne w placówce, w której odbywana jest praktyka; udział w procesie mediacji (z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych, przygotowanie do procesów mediacyjnych, analizowanie konkretnych przypadków konfliktów, stawianie diagnoz i hipotez sytuacji konfliktowych, wypracowanie sposobów rozwiązywania konfliktów i analiza ugody itp.); doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności oraz odpowiedzialności za powierzone zadania; kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji, współpracy z innymi specjalistami, pracy w zespole; realizacja innych zadań wynikających ze specyfiki pracy instytucji, w której jest odbywana praktyka.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): strukturę organizacyjną, zasady organizacji pracy, procedury, proces planowania pracy, kontrolę i sposoby ewaluacji oraz dokumentowanie pracy mediatora w procesie mediacji kierowanym przez sądy powszechne.

Umiejętności (potrafi): aktywnie uczestniczyć i samodzielnie angażować się w proces mediacji kierowany przez sądy powszechne (w tym: przygotować proces mediacyjny, analizować konkretne przypadki konfliktów, prowadzić sesję mediacyjną, stawiać diagnozy i hipotezy sytuacji konfliktowych, wypracować sposoby rozwiązywania konfliktów i spisywać ugodę itp.).

Kompetencje społeczne (jest gotów do): doskonalenia umiejętności organizacji pracy własnej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności oraz odpowiedzialności za powierzone zadania; kształtowania umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji, współpracy z innymi specjalistami, pracy w zespole; realizacji różnych zadań wynikających ze specyfiki pracy instytucji, w której prowadzony jest proces mediacji.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

V.3. Praktyka zawodowa 3

Cel kształcenia: pogłębienie wiedzy uzyskanej w trakcie studiów i powiązanie jej z praktyką zawodową poprzez bezpośrednie poznanie specyfiki pracy mediatora rodzinnego; zapoznanie z zadaniami i sposobami funkcjonowania podmiotów, instytucji i organizacji działających w obszarze mediacji rodzinnych.

Treści merytoryczne: specyfika oraz zasady prowadzenia mediacji rodzinnych; struktura organizacyjna, zasady organizacji pracy, procedury, proces planowania pracy, kontrola i sposoby ewaluacji oraz dokumentowanie pracy mediatora rodzinnego; udział w procesie mediacji rodzinnych (z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych, przygotowanie do procesów mediacyjnych, analizowanie konkretnych przypadków konfliktów, stawianie diagnoz i hipotez sytuacji konfliktowych, wypracowanie sposobów rozwiązywania konfliktów i analiza ugody itp.); doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności oraz odpowiedzialności za powierzone zadania; kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji, współpracy z innymi specjalistami, pracy w zespole; realizacja innych zadań wynikających ze specyfiki pracy instytucji, w której jest odbywana praktyka.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): strukturę organizacyjną, zasady organizacji pracy, procedury, proces planowania pracy, kontrolę i sposoby ewaluacji oraz dokumentowanie pracy mediatora w procesie mediacji kierowanym przez sądy powszechne.

Umiejętności (potrafi): aktywnie uczestniczyć i samodzielnie angażować się w proces mediacji kierowany przez sądy powszechne (w tym: przygotować proces mediacyjny, analizować konkretne przypadki konfliktów, prowadzić sesję mediacyjną, stawiać diagnozy i hipotezy sytuacji konfliktowych, wypracować sposoby rozwiązywania konfliktów i spisywać ugodę itp.).

Kompetencje społeczne (jest gotów do): doskonalenia umiejętności organizacji pracy własnej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności oraz odpowiedzialności za powierzone zadania; kształtowania umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji, współpracy z innymi specjalistami, pracy w zespole; realizacji różnych zadań wynikających ze specyfiki pracy instytucji, w której prowadzony jest proces mediacji.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

V.4. Praktyka zawodowa 4

Cel kształcenia: praktyka ma charakter asystencko-zadaniowy; przygotowanie do wykonywania w różnych typach ośrodków edukacyjnych, ośrodków opiekuńczo-wychowawczych, poradniach małżeńsko-rodzinnych itp. zadań diagnostyczno-terapeutycznych w zakresie konfliktów w rodzinie; zapoznanie z diagnozowaniem i rozwiązywaniem konfliktów w rodzinie, w szczególności terapii pedagogicznej i jej praktycznego zastosowania w profilaktyce, diagnozie i korekcji zaburzeń w funkcjonowaniu rodziny, a także kształtowanie umiejętności rozpoznawania zaburzeń w rodzinie i podejmowania określonych działań, przygotowanie do prowadzenia indywidualnych oraz grupowych zajęć terapeutycznych z rodziną i jej poszczególnymi członkami.

Treści merytoryczne: spotkanie z dyrektorem placówki i kadrami specjalistyczną (zależnie od specyfiki placówki); zapoznanie ze strukturą organizacyjną placówki; analiza dokumentacji placówki i dokumentacji osób objętych działaniami placówki (z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych); obserwacja działalności placówki poprzez uczestnictwo w zajęciach o zróżnicowanym zakresie (w szczególności w zakresie: rozwoju zachowań społecznych, rozwoju procesów poznawczych, rozpoznawania i interpretowania zachowań oraz ich uwarunkowań w relacjach wewnątrzrodzinnych, rozpoznawania i interpretowania zachowań oraz ich uwarunkowań w relacjach z osobami spoza rodziny,

rodzajów i sposobów komunikacji (werbalnych i pozawerbalnych), oceny indywidualnych potrzeb danej osoby); wykorzystywanie gotowych, modyfikowanie i sporządzanie własnych narzędzi diagnostycznych (przy współpracy specjalistów pracujących w placówce); wykonywanie procedury diagnostycznej podczas odbywania praktyki; planowanie oraz prowadzenie zajęć z podopiecznymi placówki (w tym m.in. przygotowanie scenariuszy zajęć z uwzględnieniem: celów, metod, form pracy, możliwości psychofizycznych osób biorących udział w zajęciach, doboru i wykorzystania specjalnych pomocy w procesie terapeutycznym i diagnostycznym, motywowania do aktywności i wykorzystywania mocnych stron danej osoby, ewaluacji postępów danej osoby, omawianie przeprowadzonych zajęć z obserwowującym te zajęcia specjalistą); konsultacje ze specjalistami pracującymi w placówce.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): w pogłębiony sposób źródła konfliktów w rodzinie i sposoby ich rozwiązywania.

Umiejętności (potrafi): w pogłębiony sposób zdiagnozować przyczyny konfliktów w danej rodzinie; w pogłębiony sposób wdrożyć określone sposoby rozwiązania konfliktów w danej rodzinie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): konstruktywnie zareagować na nieoczekiwane trudności pojawiające się w sytuacji konfliktowej w danej rodzinie.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

V.5. Praktyka zawodowa 5

Cel kształcenia: praktyka ma charakter asystencko-zadaniowy; przygotowanie do wykonywania w różnych typach placówek opiekuńczo-wychowawczych pieczy zastępczej, ośrodkach szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, świetlicach, ogniskach itp. zadań związanych z koordynacją pieczy zastępczej i stwarzaniem dziecku znajdującemu się w pieczy zastępczej odpowiednich warunków do jego reintegracji z rodziną biologiczną.

Treści merytoryczne: zapoznanie się z całokształtem funkcjonowania placówki, szczególnie z jej strukturą organizacyjną, ogólnymi planami pracy opiekuńczo-wychowawczej oraz sposobami ich realizacji; poznanie głównych aktów prawnych, na podstawie których działa instytucja (ustawy, rozporządzenia, statut, regulaminy itp.); poznanie zadań i kompetencji poszczególnych pracowników placówki (wychowawcy, nauczyciele, pedagog itp.); dokonanie ogólnej analizy koncepcji pracy zespołu wspierającego dziecko, m.in. wychowawcy, psychologa, logopedy, nauczycieli, innych specjalistów; opracowanie pisemne charakterystyki placówki (miejsca realizacji praktyk) – opis działań placówki w zakresie pracy opiekuńczo-wychowawczej (założenia i analiza rozwiązań stosowanych w praktyce); hospitowanie przez studenta czynności specjalistów w zakresie pracy opiekuńczo-wychowawczej; przeprowadzanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych (zajęcia te powinny być hospitowane przez opiekuna praktyk w placówce); prowadzenie własnej dokumentacji podczas praktyk.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): uwarunkowania, proces i wyzwania związane z pieczą zastępczą i reintegracją rodziny.

Umiejętności (potrafi): współpracować z podmiotami zaangażowanymi w proces pieczy zastępczej i reintegracji rodziny, a także koordynować ich działania.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): odpowiedzialnego i profesjonalnego zaangażowania się w koordynację procesu pieczy zastępczej i reintegracji rodziny.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

VI. INNE

VI.1. Ergonomia

Cel kształcenia: zapoznanie z zasadami racjonalnego wykorzystania czasu.

Treści merytoryczne: praca, czas wolny, wypoczynek; sposoby racjonalizacji wykonywanej pracy; sposoby pasywnego i aktywnego wypoczynku; niebezpieczeństwa dla zdrowia fizycznego i psychicznego związane z niehigienicznym i nieracjonalnym trybem życia i pracy.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady racjonalnego wykorzystania czasu; znaczenie aktywnego wypoczynku dla efektywności wykonywanej pracy.

Umiejętności (potrafi): w racjonalny sposób organizować swój czas; planować zajęcia, aby bardziej efektywnie wykorzystać czas.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): racjonalnego planowania swojego trybu życia.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

VI.2. Etykieta

Cel kształcenia: zapoznania z podstawowymi zasadami kultury osobistej; zapoznanie z zasadami zachowania w różnych sytuacjach zawodowych i towarzyskich.

Treści merytoryczne: elementy historyczne savoir-vivre'u; znaczenie etykiety dla kultury; etykieta jako wyraz szacunku dla otoczenia; zasady zachowania się przy stole; zasady związane z relacjami w pracy zawodowej; znaczenie wychowania młodego pokolenia według zasad kultury osobistej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): znaczenie zasad poprawnego zachowania się dla kultury osobistej oraz społecznej.

Umiejętności (potrafi): rozpoznać wymogi etykiety odpowiednie do różnych sytuacji prywatnych i zawodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): stosowania zasad etykiety w życiu indywidualnym i zawodowym.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

VI.3. Ochrona własności intelektualnej

Cel kształcenia: zapoznanie ze specyfiką własności intelektualnej; zapoznanie z obszarami naruszenia własności intelektualnej; znaczenie ochrony własności intelektualnej w życiu społecznym.

Treści merytoryczne: pojęcie własności intelektualnej; etyczny wymiar naruszenia własności intelektualnej; odpowiedzialność prawna za naruszenia własności intelektualnej; kwestia plagiatu i autoplagiatu; ochrona własności intelektualnej w pracy magisterskiej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): znaczenie ochrony własności intelektualnej; zasady ochrony własności intelektualnej; odpowiedzialność etyczną i prawną za naruszenie własności intelektualnej.

Umiejętności (potrafi): stosować zasady ochrony własności intelektualnej we własnej pracy naukowej i aktywności zawodowej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): propagowania zasad ochrony własności intelektualnej.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

VI.4. Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawowymi zasadami w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Treści merytoryczne: podstawowe zasady bezpieczeństwa w pracy biurowej; zasady obchodzenia się z urządzeniami elektrycznymi; zasady dotyczące ewakuacji w razie zagrożenia; sposób udzielania pierwszej pomocy; zasady utylizacji ze szczególnym uwzględnieniem odpadów elektronicznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy.

Umiejętności (potrafi): zachować zasady bezpieczeństwa i higieny pracy zarówno w pracy codziennej, jak też w sytuacji zagrożenia.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w zależności od specyfiki wykonywanego zajęcia.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

PLAN STUDIÓW
KIERUNKU: NAUKI O RODZINIE
W ZAKRESIE: MEDIACJA RODZINNA

Obowiązuje od cyklu: 2021 Z

Poziom studiów: studia drugiego stopnia

Profil kształcenia: praktyczny

Forma studiów: stacjonarne

Liczba semestrów: 4

Dziedzina/y nauki/dyscyplina/y naukowa/e lub artystyczna/e: dziedzina nauk społecznych, dyscypliny naukowe: pedagogika, nauki socjologiczne, dziedzina nauk teologicznych, dyscyplina naukowa nauki teologiczne

Rok studiów: 1, semestr: 1

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
1	Technologie informacyjno-komunikacyjne w życiu rodziny	I	2	2	zal. oc.	o	30	0	30	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	2	x	x	30	0	30	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			2	2	x	x	30	0	30	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
II – PODSTAWOWYCH												
1	Logika i metodologia badań nad rodziną	I	2,5	2	zal. oc.	o	45	15	30	3	0	0
2	Antropologia filozoficzno-teologiczna	I	2,5	1	egz.	o	45	30	15	3	0	0
3	Bioetyka	I	4	2	egz.	o	75	45	30	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			9	5	x	x	165	90	75	10	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			5	5	x	x	75	0	75	5	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0

III - KIERUNKOWYCH												
1	Rodzina w wymiarze historycznym	I	2,5	1	egz.	o	45	30	15	3	0	0
2	Małżeństwo i rodzina w tradycji judeochrześcijańskiej	I	2,5	1	zal. oc.	o	45	30	15	3	0	0
3	Analiza demograficzna	I	1,5	1	zal. oc.	o	30	15	15	2	0	0
4	Doktryny polityczno-społeczne	I	2	1	zal. oc.	o	30	15	15	2	0	0
5	Etyczne aspekty polityki społecznej i ludnościowej	I	1,5	1	zal. oc.	o	30	15	15	2	0	0
6	Psychologia	I	4	2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
7	Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 1	I	1	0	zal. oc.	f	15	0	15	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			15	7	x	x	255	135	120	17	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			7	7	x	x	105	0	105	7	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			1	0	x	x	15	0	15	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w semestrze 1			26	14	x	x	450	225	225	29	0	0

Rok studiów: 1, semestr: 2

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
1	Przedmiot z zakresu nauk humanistycznych lub nauk społecznych	II	2	0	zal. oc.	f	30	30	0	1	0	0
2	Specjalistyczne warsztaty językowe	II	2	2	zal. oc.	f	30	0	30	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			4	2	x	x	60	30	30	3	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			2	2	x	x	30	0	30	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			4	2	x	x	60	30	30	3	0	0
III – KIERUNKOWYCH												
1	Poradnictwo i terapia małżeńsko-rodzinna	II	4	2	egz.	o	60	30	30	4	0	0

2	Seksualność człowieka	II	3	2	zal. oc.	o	60	30	30	4	0	0
3	Komunikacja interpersonalna w małżeństwie i rodzinie	II	3	2	zal. oc.	o	60	30	30	4	0	0
4	Translatorium	II	2	2	zal. oc.	f	30	0	30	2	0	0
5	Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 2	II	1	0	zal. oc.	f	15	0	15	1	0	0
6	Bezpieczeństwo społeczne	II	4	3	egz.	o	75	30	45	4	0	0
7	Warsztaty z pracy asystenta rodziny	II	3,5	3,5	egz.	o	60	15	45	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			20,5	14,5	x	x	360	135	225	23	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			14,5	14,5	x	x	210	0	210	14	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			3	2	x	x	45	0	45	3	0	0
IV – ZWIĄZNYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA												
1	Przedmiot do wyboru 1	II	2	0	zal. oc.	f	30	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	0	x	x	30	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	0	x	x	30	30	0	2	0	0
V – PRAKTYKA												
1	Praktyka zawodowa 1	II	6	6	zal. oc.	f	0	0	0	2	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			6	6	x	x	0	0	0	2	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			6	6	x	x	0	0	0	2	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			6	6	x	x	0	0	0	2	160	0
VI – INNE												
1	Ochrona własności intelektualnej	II	0,25	0	zal.	o	2	2	0	0	0	0
2	Ergonomia	II	0,25	0	zal.	o	2	2	0	0	0	0
3	Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	II	0,5	0	zal.	o	4	4	0	0	0	0
4	Etykieta	II	0,5	0	zal.	o	4	4	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			1,5	0	x	x	12	12	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 2			34	22,5	x	x	462	207	255	30	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na I roku studiów			60	36,5	x	x	912	432	480	59	160	0

Rok studiów: 2, semestr: 3

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
III – KIERUNKOWYCH												
1	Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 3	III	5	0	zal. oc.	f	15	0	15	1	0	0
2	Ekonomia z elementami ekonomii rodziny	III	3,5	1	egz.	o	45	30	15	3	0	0
3	Odpowiedzialne rodzicielstwo	III	2,5	2	zal. oc.	o	45	15	30	3	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			11	3	x	x	105	45	60	7	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			3	3	x	x	45	0	45	3	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			5	0	x	x	15	0	15	1	0	0
IV – ZWIĄZNYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA												
1	Warsztaty umiejętności mediacyjnych	III	3	3	zal. oc.	f	60	0	60	4	0	0
2	Mediacja jako metoda rozwiązywania konfliktów rodzinnych	III	5	3	egz.	f	75	30	45	4	0	0
3	Etyka mediacji i negocjacji	III	4,5	2	egz.	f	60	30	30	4	0	0
4	Prawne aspekty mediacji i negocjacji	III	4,5	2	egz.	f	60	30	30	4	0	0
5	Dzieci w mediacjach	III	3	1,5	zal. oc.	f	60	30	30	4	0	0
6	Przedmiot do wyboru 2	III	2	0	zal. oc.	f	30	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			22	11,5	x	x	345	150	195	22	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			11,5	11,5	x	x	195	0	195	12	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			22	11,5	x	x	345	150	195	22	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 3			33	14,5	x	x	450	195	255	29	0	0

Rok studiów: 2, semestr: 4

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
III – KIERUNKOWYCH												
1	Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 4	IV	13	0	zal. oc.	f	15	0	15	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			13	0	x	x	15	0	15	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			13	0	x	x	15	0	15	1	0	0
IV – ZWIĄZNYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA												
1	Przedmiot do wyboru 3	IV	2	0	zal. oc.	f	30	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	0	x	x	30	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	0	x	x	30	30	0	2	0	0
V – PRAKTYKA												
1	Praktyka zawodowa 2	IV	6	6	zal. oc.	f	0	0	0	2	160	0
2	Praktyka zawodowa 3	IV	6	6	zal. oc.	f	0	0	0	2	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			12	12	x	x	0	0	0	4	320	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			12	12	x	x	0	0	0	4	320	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			12	12	x	x	0	0	0	4	320	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 4			27	12	x	x	45	30	15	7	320	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na II roku studiów			60	26,5	x	x	495	225	270	36	320	0

Tabela podsumowująca

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
				ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w planie studiów		120	63	1407	657	750	95	480	0
Grupa treści									
I – WYMAGANIA OGÓLNE									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		6	4	90	30	60	5	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		4	4	60	0	60	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		4	2	60	30	30	3	0	0
II – PODSTAWOWYCH									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		9	5	165	90	75	10	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		5	5	75	0	75	5	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		0	0	0	0	0	0	0	0
III – KIERUNKOWYCH									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		59,5	24,5	735	315	420	48	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		24,5	24,5	360	0	360	24	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		22	2	90	0	90	6	0	0
IV – ZWIĄZNYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		26	11,5	405	210	195	26	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		11,5	11,5	195	0	195	12	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		26	11,5	405	210	195	26	0	0
V – PRAKTYKI									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		18	18	0	0	0	6	480	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		18	18	0	0	0	6	480	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		18	18	0	0	0	6	480	0
V – INNE									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		1,5	0	12	12	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		0	0	0	0	0	0	0	0

Lp.	Punkty ECTS sumaryczne wskaźniki ilościowe, w tym zajęcia:	Punkty ECTS	
		Liczba	%

Ogółem - plan studiów		120,00	100,00
1	wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia	61,10	50,92
2	z zakresu nauk podstawowych	9,00	7,50
3	o charakterze praktycznym (laboratoryjne, projektowe, warsztatowe)	63,00	52,50
4	ogólnouczelniane lub realizowane na innym kierunku	3,50	2,92
5	zajęcia do wyboru - co najmniej 30% punktów ECTS	70,00	58,33
6	wymiar praktyk	18,00	15,00
7	zajęcia z wychowania fizycznego	-----	-----
8	zajęcia z języka obcego	2,00	1,67
9	przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych	103,20	86,00
10	zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne (dotyczy profilu praktycznego)	78,50	65,42
11	zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/ach, do których przyporządkowano kierunek studiów (dotyczy profilu ogólnoakademickiego)	-----	-----

II	Procentowy udział pkt ECTS dla każdej z dyscyplin naukowych w łącznej liczbie punktów ECTS	%
1	pedagogika	51,00
2	nauki socjologiczne	35,00
3	nauki teologiczne	14,00
Ogółem:		100,00

I. Przedmiot z zakresu nauk humanistycznych lub nauk społecznych:

- Animacja kultury studenckiej;
- Etyka i kultura języka;
- Zakładanie własnego przedsiębiorstwa;
- Źródła społeczeństwa obywatelskiego.

II. Przedmiot do wyboru 1:

- Religia a sfera publiczna;

- Teologia znaków czasu.

III. Przedmiot do wyboru 2:

- Komunikacja międzykulturowa;
- Biblijna i współczesna wizja starości.

IV. Przedmiot do wyboru 3:

- Przeciwdziałanie i ograniczanie agresji wśród dzieci i młodzieży;
- Pozytywne i negatywne skutki powszechności Internetu.

V. Translatorium (przedmiot prowadzony w wybranym nowożytnym języku obcym):

- język angielski;
- język hiszpański;
- język niemiecki;
- język włoski.

PLAN STUDIÓW
KIERUNKU: NAUKI O RODZINIE
W ZAKRESIE: DIAGNOSTYKA KONFLIKTÓW I REINTEGRACJA RODZINY

Obowiązuje od cyklu: 2021 Z

Poziom studiów: studia drugiego stopnia

Profil kształcenia: praktyczny

Forma studiów: stacjonarne

Liczba semestrów: 4

Rok studiów: 1, semestr: 1

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia					Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem	zajęcia	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści													
I - WYMAGANIA OGÓLNE													
1	Technologie informacyjno-komunikacyjne w życiu rodziny	I	2	2	zal. oc.	o	30	0	30	2	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	2	x	x	30	0	30	2	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			2	2	x	x	30	0	30	2	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	
II – PODSTAWOWYCH													
1	Logika i metodologia badań nad rodziną	I	2,5	2	zal. oc.	o	45	15	30	3	0	0	
2	Antropologia filozoficzno-teologiczna	I	2,5	1	egz.	o	45	30	15	3	0	0	
3	Bioetyka	I	4	2	egz.	o	75	45	30	4	0	0	

Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		9	5	x	x	165	90	75	10	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		5	5	x	x	75	0	75	5	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	
III - KIERUNKOWYCH												
1	Rodzina w wymiarze historycznym	I	2,5	1	egz.	o	45	30	15	3	0	0
2	Małżeństwo i rodzina w tradycji judeochrześcijańskiej	I	2,5	1	zal. oc.	o	45	30	15	3	0	0
3	Analiza demograficzna	I	1,5	1	zal. oc.	o	30	15	15	2	0	0
4	Doktryny polityczno-społeczne	I	2	1	zal. oc.	o	30	15	15	2	0	0
5	Etyczne aspekty polityki społecznej i ludnościowej	I	1,5	1	zal. oc.	o	30	15	15	2	0	0
6	Psychologia	I	4	2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
7	Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 1	I	1	0	zal. oc.	f	15	0	15	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		15	7	x	x	255	135	120	17	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		7	7	x	x	105	0	105	7	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		1	0	x	x	15	0	15	1	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w semestrze 1		26	14	x	x	450	225	225	29	0	0	

Rok studiów: 1, semestr: 2

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
1	Przedmiot z zakresu nauk humanistycznych lub nauk społecznych	II	2	0	zal. oc.	f	30	30	0	1	0	0
2	Specjalistyczne warsztaty językowe	II	2	2	zal. oc.	f	30	0	30	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			4	2	x	x	60	30	30	3	0	0

Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		2	2	x	x	30	0	30	2	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		4	2	x	x	60	30	30	3	0	0	
III – KIERUNKOWYCH												
1	Poradnictwo i terapia małżeńsko-rodzinna	II	4	2	egz.	o	60	30	30	4	0	0
2	Seksualność człowieka	II	3	2	zal. oc.	o	60	30	30	4	0	0
3	Komunikacja interpersonalna w małżeństwie i rodzinie	II	3	2	zal. oc.	o	60	30	30	4	0	0
4	Translatorium	II	2	2	zal. oc.	f	30	0	30	2	0	0
5	Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 2	II	1	0	zal. oc.	f	15	0	15	1	0	0
6	Bezpieczeństwo społeczne	II	4	3	egz.	o	75	30	45	4	0	0
7	Warsztaty z pracy asystenta rodziny	II	3,5	3,5	egz.	o	60	15	45	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			20,5	14,5	x	x	360	135	225	23	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			14,5	14,5	x	x	210	0	210	14	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			3	2	x	x	45	0	45	3	0	0
IV – ZWIĄZNYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA												
1	Przedmiot do wyboru 1	II	2	0	zal. oc.	f	30	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	0	x	x	30	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	0	x	x	30	30	0	2	0	0
V – PRAKTYKA												
1	Praktyka zawodowa 1	II	6	6	zal. oc.	f	0	0	0	2	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			6	6	x	x	0	0	0	2	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			6	6	x	x	0	0	0	2	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			6	6	x	x	0	0	0	2	160	0
VI – INNE												
1	Ochrona własności intelektualnej	II	0,25	0	zal.	o	2	2	0	0	0	0
2	Ergonomia	II	0,25	0	zal.	o	2	2	0	0	0	0
3	Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	II	0,5	0	zal.	o	4	4	0	0	0	0
4	Etykieta	II	0,5	0	zal.	o	4	4	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			1,5	0	x	x	12	12	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 2			34	22,5	x	x	462	207	255	30	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na I roku studiów			60	36,5	x	x	912	432	480	59	160	0

Rok studiów: 2, semestr: 3

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia					Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne			
Grupa treści													
III – KIERUNKOWYCH													
1	Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 3	III	5	0	zal. oc.	f	15	0	15	1	0	0	
2	Ekonomia z elementami ekonomii rodziny	III	3,5	1	egz.	o	45	30	15	3	0	0	
3	Odpowiedzialne rodzicielstwo	III	2,5	2	zal. oc.	o	45	15	30	3	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			11	3	x	x	105	45	60	7	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			3	3	x	x	45	0	45	3	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			5	0	x	x	15	0	15	1	0	0	
IV – ZWIĄZNYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA													
1	Aksjologia życia rodzinnego	III	3	1,5	zal. oc.	f	60	30	30	4	0	0	
2	Piecza zastępcza – teoria i praktyka	III	5	3	egz.	f	75	30	45	4	0	0	
3	Praca z rodziną dysfunkcyjną	III	4,5	2,5	egz.	f	60	30	30	4	0	0	
4	Konflikty w rodzinie – rozpoznawanie ich przyczyn i sposoby rozwiązywania	III	4,5	2,5	egz.	f	60	30	30	4	0	0	
5	Diagnoza środowiska rodzinnego	III	3	1,5	zal. oc.	f	60	30	30	4	0	0	
6	Przedmiot do wyboru 2	III	2	0	zal. oc.	f	30	30	0	2	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			22	11	x	x	345	180	165	22	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			11	11	x	x	165	0	165	12	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			22	11	x	x	345	180	165	22	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 3			33	14	x	x	450	225	225	29	0	0	

Rok studiów: 2, semestr: 4

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
III – KIERUNKOWYCH												
1	Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 4	IV	13	0	zal. oc.	f	15	0	15	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			13	0	x	x	15	0	15	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			13	0	x	x	15	0	15	1	0	0
IV – ZWIĄZNYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA												
1	Przedmiot do wyboru 3	IV	2	0	zal. oc.	f	30	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	0	x	x	30	30	0	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	0	x	x	30	30	0	2	0	0
V – PRAKTYKA												
1	Praktyka zawodowa 4	IV	6	6	zal. oc.	f	0	0	0	2	160	0
2	Praktyka zawodowa 5	IV	6	6	zal. oc.	f	0	0	0	2	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			12	12	x	x	0	0	0	4	320	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			12	12	x	x	0	0	0	4	320	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			12	12	x	x	0	0	0	4	320	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 4			27	12	x	x	45	30	15	7	320	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na II roku studiów			60	26	x	x	495	255	240	36	320	0

Tabela podsumowująca

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
				ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w planie studiów		120	62,5	1407	687	720	95	480	0
Grupa treści									
I – WYMAGANIA OGÓLNE									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		6	4	90	30	60	5	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		4	4	60	0	60	4	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		4	2	60	30	30	3	0	0
II – PODSTAWOWYCH									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		9	5	165	90	75	10	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		5	5	75	0	75	5	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		0	0	0	0	0	0	0	0
III – KIERUNKOWYCH									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		59,5	24,5	735	315	420	48	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		24,5	24,5	360	0	360	24	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		22	2	90	0	90	6	0	0
IV – ZWIĄZNYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		26	11	405	240	165	26	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		11	11	165	0	165	12	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		26	11	405	240	165	26	0	0
V – PRAKTYKA									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		18	18	0	0	0	6	480	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		18	18	0	0	0	6	480	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		18	18	0	0	0	6	480	0
VI – INNE									
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		1,5	0	12	12	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		0	0	0	0	0	0	0	0

Lp.	Punkty ECTS sumaryczne wskaźniki ilościowe, w tym zajęcia:	Punkty ECTS	
		Liczba	%

Ogółem - plan studiów		120,00	100,00
1	wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia	61,10	50,92
2	z zakresu nauk podstawowych	9,00	7,50
3	o charakterze praktycznym (laboratoryjne, projektowe, warsztatowe)	62,50	52,08
4	ogólnouczelniane lub realizowane na innym kierunku	3,50	2,92
5	zajęcia do wyboru - co najmniej 30% punktów ECTS	70,00	58,33
6	wymiar praktyk	18,00	15,00
7	zajęcia z wychowania fizycznego	-----	-----
8	zajęcia z języka obcego	2,00	1,67
9	przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych	103,20	86,00
10	zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne (dotyczy profilu praktycznego)	78,00	65,00
11	zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/ach, do których przyporządkowano kierunek studiów (dotyczy profilu ogólnoakademickiego)	-----	-----

II	Procentowy udział pkt ECTS dla każdej z dyscyplin naukowych w łącznej liczbie punktów ECTS	%
1	pedagogika	51,00
2	nauki socjologiczne	35,00
3	nauki teologiczne	14,00
Ogółem:		100,00

I. Przedmiot z zakresu nauk humanistycznych lub nauk społecznych:

- Animacja kultury studenckiej;
- Etyka i kultura języka;
- Zakładanie własnego przedsiębiorstwa;
- Źródła społeczeństwa obywatelskiego.

II. Przedmiot do wyboru 1:

- Religia a sfera publiczna;
- Teologia znaków czasu.

III. Przedmiot do wyboru 2:

- Komunikacja międzykulturowa;
- Biblijna i współczesna wizja starości.

IV. Przedmiot do wyboru 3:

- Przeciwdziałanie i ograniczanie agresji wśród dzieci i młodzieży;
- Pozytywne i negatywne skutki powszechności Internetu.

V. Translatorium (przedmiot prowadzony w wybranym nowożytnym języku obcym):

- język angielski;
- język hiszpański;
- język niemiecki;
- język włoski.